

EIPF

◆ USTAVA IN JAVNI DOLG

Jože Mencinger

◆ MRTVILO

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

◆ KAKŠNI SO UČINKI PRENOSA
POSLOVNIH PROCESOV NA
TUJE TRGE?

dr. Jelena Čirjaković

◆ STATISTIČNA PRILOGA

GOSPODARSKA GIBANJA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

442

Ljubljana, december 2011

UREDNIŠKI ODBOR:

Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;

Jani Bekó, Univerza v Mariboru, Maribor;

Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;

Enrico Colombatto, Università di Torino, Italija;

France Križanič, Ministrstvo za finance, Ljubljana;

Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;

Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;

Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2011 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,

Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;

Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 600 izvodih.

Oblikovanje in priprava za tisk, Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

USTAVA IN JAVNI DOLG 6

Jože Mencinger

MRTVILO 12

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

1. Začasno izboljšanje v dinamiki povpraševanja? 15
2. Usihanje medletne rasti izvoza in uvoza se je v novembru nadaljevalo 16
3. Gospodarska klima ustaljena 17
4. Industrijska produkcija nekoliko višja 18
5. Tuje turistično povpraševanje v oktobru navzgor 19
6. Brezposelnih več, zaposlitev manj 20
7. Povprečna letna rast cen najnižja v evro območju 21
8. Umirjanje dolgoročne rasti plač se nadaljuje 23
9. Še naprej brez podatkov o javnofinančnih prihodkih 26
10. Krediti še naprej padajo, vendar v zadnjih mesecih nekaj počasneje 26
11. Tekoči saldo po 11 mesecih skoraj izravnane, vendar ob veliki statistični napaki 27

KAKŠNI SO UČINKI PRENOSA POSLOVNIH PROCESOV NA TUJE TRGE? 30

dr. Jelena Čirjaković

1. Uvod 32
2. Kako razširjen je prenos na tuje trge med slovenskimi podjetji? 32
3. Povečati konkurenčnost s prenosom poslovnih procesov na tuje trge 35
4. Učinki prenosa na tuje trge se razlikujejo 36
5. Kakšna so tveganja in ovire podjetij pri prenosu na tuje trge? 36
6. Kako se podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge, razlikujejo od drugih? 38
7. Ali je prenos na tuje trge socialna bomba? 39
8. Kje smo v primerjavi z drugimi podjetji v Evropi? 42
9. Zaključek 44
10. Viri in literatura 45

STATISTIČNA PRILOGA 46

USTAVA IN JAVNI DOLG

Jože Mencinger

6

Že ekstremne razlike med velikostjo javnega dolga članic EU postavljajo pod vprašaj smiselnost ustavnega zapisa gornje meje dolga v državi, ki sicer sodi med članice z nizkim javnim dolgom. Delež javnega dolga v BDP sploh ne kaže dejanskega bremena dolga, ki ga določajo njegove značilnosti, spreminja pa se z obrestno mero in gospodarsko rastjo, ki ju država ne more kontrolirati. Zapis dolga v ustavo bi odpravil delovanje avtomatičnega stabilizatorja in izničil preostanke gospodarske politike, ki jo omejuje že zdajšnja ureditev. Uveljavljanje ustavnega zapisa v krizi posredno in neposredno krči gospodarsko rast ter povečuje dejanski delež in breme javnega dolga; ustavni zapis je nesmiseln in gospodarsko škodljiv.

1.

Ob »zgodovinskem«
soglasju slovenske politike, ki spominja na čase »nekonfliktnosti interesov v samoupravni socialistični družbi«, naj bi ustavo na hitro dopolnili z zlatim pravilom o višini javnega dolga. Tehnično najbrž tako, da bi dopolnili 149. člen Ustave, po katerem so »krediti v breme države in poroštvo države za kredite dovoljeni le na podlagi zakona«¹. Vlada, ki bi pravilo »kršila«, bi morala odstopiti, saj bi bila prekoračitev višine javnega dolga protiustavna, državni zbor pa bi za premaknitev meje moral dobiti večino, kakršna je potrebna za spremembo ustave. Najmočnejši argument za zdajšnjo ihto slovenske politike naj bi bil, da so fiskalna pravila v ustavo vključena že v petih državah EU in da v drugih, z izjemo Češke, o tem razmišljajo. Da bi ugotovili, ali in kako je pravilo vključeno v ustave posameznih držav, bi bilo treba pregledati njihove ustavne tekste; določba »da je vlada odgovorna za vzdržno raven javnega dolga«
ni mnogo koristnejše od določbe, da smo »pravna in socialna država«, ali nekdanje določbe, da »ima vsakdo pravico do dela«. Vendar teksti ustav drugih članic EU niso predmet razprave v nadaljevanju; v njej se omejujemo na prikaz javnega dolga in njegove rasti članic EU v kriznih časih ter na enostaven prikaz nastajanja javnega dolga. Oboje kaže na vprašljivost kakršnegakoli trdnejšega vpisa javnega dolga v ustavo, ohlapen vpis pa je slej ko prej odveč.

Tabela 1 kaže javne dolgove članic EU v letu 2001 ter med 2007 in 2010. Med 2001 in 2007 se je javni dolg v EU27 počasi zmanjševal, v šestih letih z 61 na 59 odstotkov, med 2007 in 2010 pa se je z 59 odstotkov BDP (ko je vsaj v povprečju še dosegal kriterije Pakta

¹ Že ta določba ekonomsko politično odločanje, ki naj bi ga imela vlada, torej izvršna oblast, prenaša na zakonodajno oblast.

stabilnosti iz leta 1997) skokovito povečal na 80.1 odstotka. Kar 14 članic je imela javni dolg večji od referenčnih 60 odstotkov, med njimi je bilo kar 11 članic evro območja. Ne le zaradi primarnega primanjkljaja, ki je naravna posledica upada javnofinančnih prihodkov ampak tudi zaradi zmanjšanja imenovalca v izračunu deleža javnega dolga, to je zmanjšanja bruto domačega produkta.

Razlike med višinami javnega dolga članic EU so velike, saj javni dolg sega od 3.7 (2007) oziroma 6.7 (2010) odstotkov BDP v Estoniji do 107.4 oziroma 144.9 odstotkov v Grčiji. Slovenija z javnim dolgom 23.1 (2007) in 38.8 odstotki (2010) se uvršča med malo zadolžene članice EU, med članicami evro območja pa je celo na drugem mestu, za Luksemburgom. Tudi povečanja v štirih kriznih letih so bila zelo različna; največje je bilo na Irskem, kjer se je javni dolg zaradi prevzema obveznosti bank dvignil s 24.8 odstotka v letu 2007 na 92.5 odstotka v letu 2010. Kolikšen je torej javni dolg, ki zahteva omejitve v ustavi?. Naj ob teh razlikah Estonija javni dolg v svoji ustavi omeji na recimo 10, Grčija na 180, Irska na 100, Slovenija na 48 odstotkov?

Tabela 1
Javni dolg članic EU [% BDP]

	2001	2007	2008	2009	2010
EU27	61,0	59,0	62,5	74,7	80,1
Belgija	106,5	84,1	89,3	95,9	96,2
Bolgarija	66,0	17,2	13,7	14,6	16,3
Češka	23,9	27,9	28,7	34,4	37,6
Danska	49,6	27,5	34,5	41,8	43,7
Nemčija	59,1	65,2	66,7	74,4	83,2
Estonija	4,8	3,7	4,5	7,2	6,7
Irska	35,2	24,8	44,2	65,2	92,5
Grčija	103,7	107,4	113,0	129,3	144,9
Španija	55,6	36,2	40,1	53,8	61,0
Francija	56,9	64,2	68,2	79,0	82,3
Italija	108,2	103,1	105,8	115,5	118,4
Ciper	61,2	58,8	48,9	58,5	61,5
Latvija	14,1	9,0	19,8	36,7	44,7
Litva	23,0	16,8	15,5	29,4	38,0
Luksemburg	6,3	6,7	13,7	14,8	19,1
Madžarska	52,7	67,0	72,9	79,7	81,3
Malta	60,9	62,1	62,2	67,8	69,0
Nizozemska	50,7	45,3	58,5	60,8	62,9
Avstrija	66,8	60,2	63,8	69,5	71,8

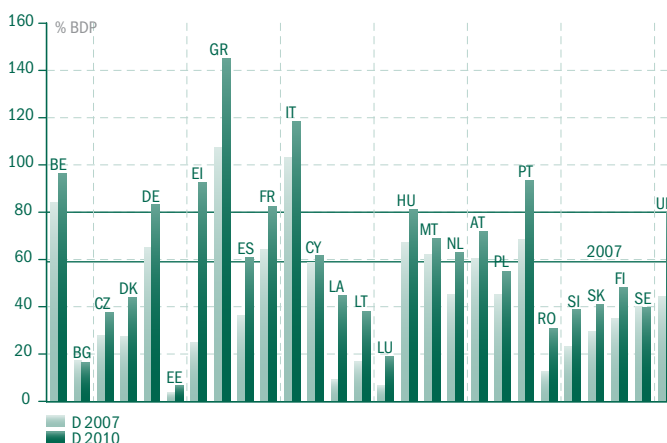
	2001	2007	2008	2009	2010
Poljska	37,6	45,0	47,1	50,9	54,9
Portugalska	51,2	68,3	71,6	83,0	93,3
Romunija	25,7	12,8	13,4	23,6	31,0
Slovenija	26,5	23,1	21,9	35,3	38,8
Slovaška	48,9	29,6	27,8	35,5	41,0
Finska	42,5	35,2	33,9	43,3	48,3
Švedska	54,7	40,2	38,8	42,7	39,7
Velika Britanija	37,7	44,4	54,8	69,6	79,9

8

Vir: Eurostat

Dejansko breme javnega dolga posamezne države ni odvisno le od njegove višine oziroma deleža v BDP, ampak predvsem od značilnosti dolga. Praktično je najbrž najpomembnejše, ali gre za zadolžitev doma ali v tujini (več kot 50 odstotkov dolga članic EU je dolg do nerezidentov), pomembni so še uporabljeni finančni instrumenti (delež obveznic je od 52 do 94 odstotkov), valuta, zapadlost, možnosti refinanciranja, stroški dolga oziroma obrestna mera, pa tudi zadolženost nejavnega sektorja: bank, finančnih in nefinančnih družb ter prebivalstva posamezne članice tako doma kot v tujini. Na kratko; nominalna velikost javnega dolga ne odraža dejanskega bremena dolga.²

Slika 1
Javni dolg članic EU v 2007 in 2010

Vir podatkov: Tabela 1

² Japonska ima javni dolg, ki dosega 200 odstotkov BDP, a to ne ogroža japonskega gospodarstva in še manj svetovno. Razlog je enostaven; tako dolžniki kot upniki so na Japonskem; ob nizki obrestni meri in stagnaciji je rezultat tako velike zadolžitve le majhna prerazdelitev BDP znotraj Japonske.

2.

Uspešnost posameznega gospodarstva običajno presojava s podatki o petih ali šestih makro ekonomskih agregatih; gospodarsko rastjo, stopnjo brezposelnosti, stopnjo inflacije, notranjim (proračunskim) in zunanjim ravnotežjem (ravnotežjem na tekočem računu), ki mu včasih dodajo še merilo enakosti oziroma neenakosti v delitvi. Agregati so medsebojno povezani; višjo gospodarsko rast običajno spremlja zmanjševanje brezposelnosti in proračunskega primanjkljaja, največkrat pa tudi višja inflacija in višji primanjkljaj na tekočem računu. A ni nujno; povezave niso trdne in se v času spreminjajo.

Javni dolg je izvedeno merilo uspešnosti; kako nastaja oziroma, kako se spreminja kaže naslednja enostavna enačba:

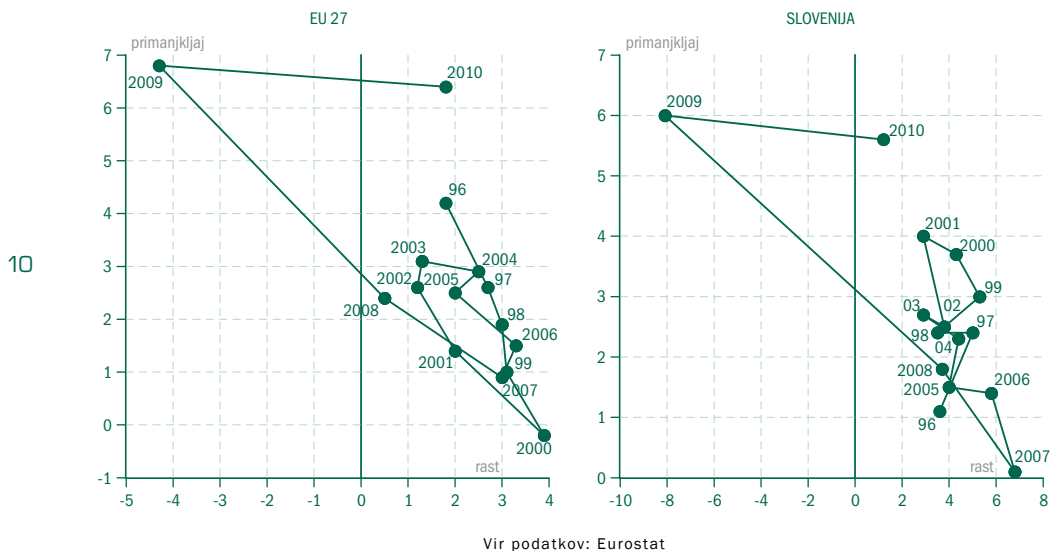
9

$$dD_t = D_{t-1} * (i - r) + PR_t - (p + r)/v$$

ki pravi, da je sprememba deleža javnega dolga dD_t (v BDP) v letu t določena z njegovim deležem v predhodnem letu D_{t-1} pomnoženim z razliko med obrestno mero i in gospodarsko rastjo r , ter deležem primarnega primanjkljaja PR_t , (razliko med javnimi prihodki in odhodki brez obresti). Dolg je teoretično mogoče zmanjšati še s pomočjo denarne politike (tiskanja denarja) to je z inflacijskim davkom in zaslužkom države zaradi monopola tiskanja denarja $(p + r)/v$, kjer so p stopnja inflacije, r gospodarska rast in v hitrost kroženja primarnega denarja. Če ostanemo pri relevantni fiskalni konsolidaciji javnega dolga, ostaja le prvi del enačbe. Po njej je povečanje javnega dolga mogoče preprečiti s primarnim presežkom, s katerim je potrebno nevtralizirati učinke obrestne mere in gospodarske rasti. Pri zdajšnjem javnem dolgu v EU27 v višini 80 odstotkov BDP, ob predvideni letošnji stagnaciji GDP in 4 odstotni obrestni meri (kolikor znaša povprečna obrestna mera na obstoječi dolg članic EU), bi za preprečitev povečanja javnega dolga potrebovali primarni presežek v višini 3.2 odstotka BDP, kar pa je daleč tudi od dejanskih vrednosti v »normalnih« časih pred gospodarsko krizo.

Primarni primanjkljaj je bolj ali manj določen z gospodarsko rastjo; v stagnaciji se javnofinančni prihodki skrčijo, takšnemu skrčenju pa se javnofinančni odhodki ne morejo prilagoditi oziroma se jim prilagodijo z zamudo; javnofinančni primanjkljaj je torej povsem normalna sestavina gospodarske krize. Na povezavo med rastjo in primanjkljajem kaže Slika 2 z gospodarsko rastjo na vodoravni in javnofinančnim primanjkljajem na navpični osi. Na levi strani je povezava med rastjo in primanjkljajem v razdobju 1996-2010 za EU27, na desni pa za Slovenijo.

Slika 2
Primanjkljaj in gospodarska rast

Krčenje gospodarske rasti na velikost dolga vpliva na dva načina; zaradi zmanjševanja imenovalca samodejno poveča delež dolga v BDP, obenem pa onemogoča ustvarjanje primarnega proračunskega presežka, s katerim bi nevtralizirali povečanje dolga, ki izhaja iz obrestne mere in gospodarske rasti. Povedano drugače; brez zagotovitve gospodarske rasti bo delež javnega dolga naraščal ne glede na »zlato pravilo«. Še več, poskusi preprečiti njegovo povečanje s primarnim proračunskim presežkom ob krčenju gospodarske aktivnosti bodo delež javnega dolga v BDP samodejno povečevali. Dejansko uveljavljanje zlatega pravila bo zato skupaj s fiskalnim paktom, če bo sprejet, krizo poglobilo in povečalo gospodarske težave Slovenije.

Javni dolg in primanjkljaj sta v najbolj zadolženih evropskih državah obrobna problema v primerjavi z recesijo ter socialnimi in političnimi pretresi, ki jih bodo prinesli poskusi uveljavitve fiskalnega pakta; nesimetričnim udarom denarne politike se bodo z njim pridružili še nesimetrični udari fiskalne. Finančna strogost, ukrojena po meri ene države in vsiljena drugim, je v času, ko vsi potrebujejo povečanje povpraševanja, nerazumno početje. Pa še. Zdajšnje krize niso povzročili javnofinančni primanjkljaji in dolgovi držav, ampak več desetletij trajajoča prerazdelitev BDP v korist kapitala in na škodo dela, selitev proizvodnih kapacitet na »kitajsko«, dolgoletno zagotavljanje povpraševanja s krediti ter finančno »poglabljanje«. S proračunskimi primanjkljaji in večanjem javnih dolgov so države le preprečile gospodarsko in socialno katastrofo, do katere bi prišlo, če ne bi posegle v delovanje povsem določljive »nevidne roke« na finančnih trgih. S temi posegi so postale razpoznavni dolžniki, ki jim zdaj ravnanja diktirajo »nerazpoznavni?« upniki – finančni trgi.

3.

Pred nekaj leti je državni zbor proračunski primanjkljaj iz leta 2007 z glasovanjem spremenil v proračunski presežek. Če me spomin ne vara, je bila to potrebno, ker bi sicer takratna opozicija, ki je bila pred tem pozicija, nasprotovala sporazumevanju s Hrvaško. Ni šlo za velike številke, nekaj milijonov evrov, nekakšno statistično napako, ki so jo »odpravili« s knjiženjem. V ustavo vgrajeno zgornjo mejo dolga bi bilo v državnem zboru sicer težje prilagoditi potrebam (kar med drugim z določitvijo absolutne velikosti dovoljene zadolžitve počno v ZDA, ko je to potrebno), a najbrž bi tudi za to našli kakšno računovodsko rešitev ali pa bi spremenili definicije proračunskega primanjkljaja in javnega dolga. Kakorkoli, vnašanje zgornje meje javnega dolga v ustavo je najmanj nesmiselno, verjetno pa tudi gospodarsko škodljivo početje.

11

Ali gre za vračanje centralno-planske miselnosti, oziroma prepričanja, da je s politično voljo večine v državnem zboru, ki, ko gre za glasovanja bolj kot na parlament, spominja na delniško družbo, mogoče uveljavljati »ekonomske zakonitosti«? Najbrž ne. Zdi se, da gre spet za nekakšno naivno »semaforsko« urejanje gospodarskih problemov, s katerim bi ganili finančne trge in pokazali privrženost EU in odločenost, da vstopimo na nemško-francoski vlak. Zakaj sicer bi to počeli pri izvedenem agregatu in ne kar z zapisom o ustavno določeni gospodarski rasti, stopnji brezposelnosti, stopnji inflacije ali stanja na tekočem računu?

MRTVILO

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

12

Dinamika povpraševanja se je oktobra nekoliko izboljšala, skupno domače povpraševanje je poraslo, bolj dolgoročna dinamika je bila malenkost boljša, a še naprej negativna. Pričakovano trošenje ne kaže, da bi bil obrat, na katerega kažejo dejanski podatki, vzdržen. V novembru se je usihanje medletnih stopenj rasti blagovne menjave nadaljevalo, saldi pa ostajajo nekaj ugodnejši od celoletnega povprečja. Dinamika izvoza v države izven EU je bila v 2011 podobna dinamiki izvoza EU27, dinamika izvoznih cen Slovenije je nekoliko prehitela dinamiko izvoznih cen EU27, dinamika uvoza iz preostalega sveta je zaostajala za dinamiko uvoza EU27, dinamika uvoznih cen pa je bila podobna. Pogoji menjave so se tudi v letu 2011 poslabševali tako za Slovenijo kot za EU. Gospodarska klima je precej ustaljena; zaupanje v industriji se nekoliko krepi, v trgovini stagnira, v storitvenih dejavnostih pa se slabša. Kar nekaj znamenj je, da smo v gradbeništvu končno dosegli dno. Gospodarska klima v EU27 se je ohladila, na kar kažejo naročila v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu in trgovini na drobno, pa tudi splošni poslovni optimizem.

Industrijska produkcija se je malenkostno zvišala, vendar impulzni trend kaže, da je dinamika obrnjena navzdol, kar kaže tudi krčenje medletne rasti. Tudi v EU je medletna dinamika podobna, produkcija je padla v desetih in porasla v devetih članicah, za katere so podatki; razlike med članicami so velike, vendar iz meseca v mesec močno nihajo. Podatki o vrednosti gradbenih del potrjujejo, da je gradbeništvo doseglo dno. Aktivnost v turizmu slej ko prej ohranjajo tuji turisti; krčenje aktivnosti v transportnih dejavnostih se nadaljuje, izjema ostaja pomorski promet. Število delovno aktivnega prebivalstva in število zaposlenih se še naprej počasi krči, število brezposelnih pa narašča; največ iskalcev zaposlitve ustvarja izguba zaposlitve za določen čas. Število novih iskalcev zaposlitve je bilo v decembru več kot dvakrat večje od števila tistih, ki so našli novo delo.

Decembrske podražitve so predvsem sezonske; blago se je podražilo precej bolj kot storitve. Povprečna letna rast cen v Sloveniji je bila decembra najnižja v evro območju; glavni razlog je počasnejša rast aktivnosti kot v povprečju evro območja. Veliko povečanje plač v novembru je sezonsko, umirjanje dolgoročne rasti se nadaljuje. Velikih odstopanj od povprečja navzgor ni, navzdol pa odstopajo plače v sektorjih oskrbe z električno energijo in z vodo ter finančnih in zavarovalniških dejavnosti; upošteva malo dolgoročnejša gibanja pa pokaže, da je znižanje medletnih plač v novembru opazno stisnilo le zaposlene v finančnem posredništvu. Povprečne plače v javni upravi, obrambi in policiji so v letu dni ostale praktično nespremenjene, v zdravstvu in šolstvu so se malo zmanjšale; dinamika stroškov dela v javnih sektorjih je počasnejša kot v Nemčiji.

Podatkov o javnofinančnih prihodkih po davčnih oblikah še ni. Skupni krediti nefinančnim družbam in prebivalstvu se še naprej krčijo, vendar se hitrost krčenja zmanjšuje; novembra so krediti praktično stagnerali. Stopnja padanja kreditov podjetjem se je stabilizirala, rast kreditov prebivalstvu pa se zmanjšuje. Skupni depoziti so novembra še naraščali, a so bile medletne stopnje že zelo nizke: Skupna likvidnost nefinančnih družb in prebivalstva se povečuje le zaradi pritokov iz sektorja države ali/in neto kapitalskih pritokov v nefinančne sektorje. Kvaliteta portfelja bank se še poslabšuje, vendar se hitrost poslabševanja zmanjšuje; rast aktive z zamudo več kot 90 dni je bila v drugi polovici 2011 približno pol počasnejša kot v prvi. Saldo tekoče bilance ostaja skoraj izravnano, trdnejše zaključke onemogoča velika statistična napaka. Majhen tekoči primanjkljaj v 2011v primerjavi z 2010 je rezultat približno enakega primanjkljaja v blagovni in precej večjega presežka v storitveni menjavi, večjega primanjkljaja v saldu dohodkov in presežka v neto tekočih transferih. Odliv kapitala se je, razen pri neposrednih naložbah, nadaljeval. Konec oktobra 2011 je bil neto dolg do tujine malo manjši kot mesec prej; zmanjšanje je rezultat večjega padca bruto zunanjega dolga od padca terjatev do tujine. Delež države v bruto dolgu je bil konec oktobra neznatno večji kot konec septembra; od začetka krize se je zasebni dolg do tujine zmanjšal za 6 milijard €, javni dolg pa povečal za 9 milijard €.

LETHARGY

The dynamics of final demand improved slightly, total domestic demand increased in October, longer run dynamics however remained negative. Expected demand does not confirm that the upward turn would last. The shrinking of yearly growth rates of foreign trade continued at a lower pace in November with the balance remaining slightly better than in 2010 and in previous months of 2011. The dynamics of exports to the rest of the world was in 2011 similar to the dynamics of EU27 exports while the dynamics of export prices exceeded the dynamics in EU27, the dynamics of imports lagged behind the dynamics in EU27 with price dynamics being similar. Terms of trade were worsening in 2011 for Slovenia and EU. Business climate is rather stable, the confidence in manufacturing improving, in retail trade stagnating, and in services worsening. There are some signs that the bottom has been reached in construction. Business climate in EU worsened slightly which is indicated also by new orders in manufacturing, construction, and retail trade; optimism dwindled.

Industrial production improved slightly, though impulse trend indicates that the movement turned downward which is also confirmed by the yearly growth rates. Yearly dynamics in the EU is similar, production decreased in ten and increased in nine member states for which data were available; the differences among countries are large but fluctuating from month to month. The data on the values of construction works indicate that bottom was reached. Activity in tourism is being preserved by foreign tourists, the shrinking of activity in transportation is continuing with exception of maritime transportation. The numbers of active and employed population is decreasing slowly while the number of jobseekers is increasing, most new jobseekers enter unemployment status because of the termination of their job contracts. The number of jobseekers who lost their jobs was in December twice the number of those who got new jobs.

Price increases in December were mainly seasonal; prices of goods increased more than prices of services. Average increase of prices in Slovenia was the lowest in the euro area. The main reason is slower growth of economic activity than in the euro countries. The increase of wages in November was seasonal; the longer run dynamics continued to calm down. Large upward deviations disappeared while downward deviations are present in the sectors providing electricity and water and in financial services; however if longer run is taken into account, only employees in financial sector suffered. Average wages in government administration, defense and police remained unaltered in 2011, they decreased slightly in health care and education. The dynamics of labor costs in the public sector lags behind corresponding dynamics in Germany.

The data on fiscal revenues by different tax bases are not yet available. The credits to non financial corporations and households are decreasing but at slower rate. The rate of change of credits to corporation stabilized, they stagnated in November, while growth of credits to households is decreasing. Deposits were increasing in November but at low yearly rates of growth. The liquidity of non-financial corporations and households is increasing due to inflows from the public sector and/or net capital flows. The quality of bank portfolio is worsening while the speed of the worsening is declining, the growth of delayed reimbursement for more than 90 days was in the second part of 2011 half of the rate in the first half. Current account has remained more or less balanced. Lower current account deficit in 2011 compared to 2010 is due the approximately equal trade deficit, larger service account surplus, larger income account deficit, and surplus in net current transfers. On the financial account, outflow of capital continued except FDI. Net debt in October decreased slightly; the drop is the result of larger drop of gross liabilities compared to gross assets. The share of government in foreign debt in October increased slightly; since the beginning of the crisis private foreign debt decreased by 6 billion € while public debt increased by 9 billions €.

AGREGATNO POVPRASEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Začasno izboljšanje v dinamiki povpraševanja?

Skupno domače povpraševanje je oktobra poraslo za 1.3%. Bolj dolgoročna dinamika je bila malenkost boljša kot septembra, vendar še vedno negativna.

Oktobra se ni zmanjšala nobena komponenta domačega trošenja. Poraslo je trošenje širše države za blago in storitve (za 8.8%) in trošenje prebivalstva (za 1%), medtem ko so investicije ostale nespremenjene. Bolj dolgoročna dinamika naraščanja trošenja je bila pozitivna le pri trošenju prebivalstva, kjer se je medletna stopnja rasti povečala z 2.3% na 3.6%. Pri tem je bila rast impulznega trenda trošenja prebivalstva še bistveno močnejša. Bolj dolgoročna dinamika se pri investicijah ni spremenila, pri državi pa se je poslabšala.

Izvozno povpraševanje se je oktobra ponovno opazno okrepilo, izvoz je začel pospeševati rast tudi v tekočih stopnjah rasti in ne le v bolj dolgoročni dinamiki. Tekoča stopnja rasti izvoza se je tako iz negativnih vrednosti dvignila na 5% mesečno, bolj dolgoročna dinamika pa se je tudi povečala; tudi rast impulznega trenda kaže na obrat, saj je bila trendna rast izvoza po dveh negativnih mesecih, oktobra ponovno pozitivna. Tudi izvoz EU potrjuje, da je prišlo, vsaj začasno, do obrata in da se je dinamika izvoza začela ponovno povečevati, tako kratkoročna (septembra je izvoz EU padel, oktobra pa porasel za 4%,) kot bolj dolgoročna rast. Tudi pospešitev izvoznih cen (ki je v Sloveniji večja kot v EU) je okrepila rast nominalnega izvoznega povpraševanja.

Pričakovano trošenje v naslednjih mesecih ne kaže, da bi obrat, na katerega kažejo dejanski podatki o trošenju v oktobru, lahko bil vzdržen.

Pričakovanja kažejo, da naj bi se v naslednjih nekaj mesecih dinamika trošenja prebivalstva počasi umirjala. Pričakovana prodaja trgovine na drobno sicer praktično stoji na dolgoročnem povprečju, vendar se pričakovano povpraševanje v storitvenih sektorjih še naprej zmanjšuje, čeprav po krizi sploh še ni doseglo dolgoletnega povprečja. Pričakovano povpraševanje v trgovini na drobno v EU hitreje pada kot v Sloveniji, v storitvenih sektorjih pa se krči enako hitro.

Pričakovano izvozno povpraševanje se je decembra začelo zmanjševati pod dolgoletne povprečne vrednosti, tudi raven izvoznih naročil je že malo nižja od dolgoletnega povprečja. V EU je krčenje pričakovanega izvoznega povpraševanja še hitrejše kot v Sloveniji

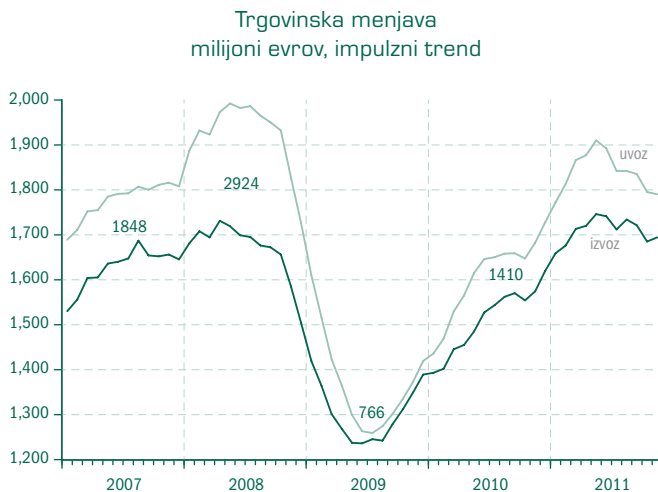
Le pričakovano povpraševanje po gradbenih delih se še naprej počasi krepi. Po triletnem zelo močnem krčenju (ko se je dodana vrednost več kot prepolovila in ko se je število zaposlenih zmanjšalo za preko 27%), se pričakovana skupna naročila še naprej krepijo,

decembra je presežek anketiranih, ki pričakujejo povečanje nad tistimi, ki pričakujejo zmanjšanje naročil, zaostajal za dolgoročnim povprečjem le še za 10% vseh anketiranih - izpad v pričakovanih skupnih naročilih, glede na dolgoletno povprečje, pa je bil že za 75% manjši kot v najnižji točki krize.

2. Usihanje medletne rasti izvoza in uvoza se je v novembru nadaljevalo

V novembru se je usihanje medletnih stopenj rasti blagovne menjave nadaljevalo, saldi pa ostajajo nekaj ugodnejši od celoletnega povprečja.

16

Vir: SURS, lastni izračuni

Novembrski skupni izvoz je bil 1755 milijonov €, kar je 9.0% več kot novembra 2010, skupni uvoz pa 1874 milijonov € (3.4% več), kar pomeni blagovni primanjkljaj 119 milijonov € oziroma 93.7% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je bila odprema blaga v članice EU 1274 milijonov € (9.6% več kot v enakem mesecu 2010), prejem blaga iz EU 1431 milijonov € (medletno novembrsko povečanje za 4.8%), kar pomeni primanjkljaj 157 milijonov € oziroma 89.0% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi z nečlanicami EU je bil novembra 2011 izvoz 481 milijonov € (7.5% medletno povečanje), uvoz 443 milijonov € (1.3% padec), kar pomeni presežek 38 milijonov €.

V enajstih mesecih 2011 skupaj je bil celotni izvoz 18924 milijonov € (12.8% več kot v enakem obdobju 2010), celotni uvoz 20324 milijonov € (11.9% več kot v 2010), kar pomeni primanjkljaj 1401 milijonov € oziroma 93.1% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je znašala odprema blaga v EU 13746 milijonov € (14.0% več kot leto prej), prejem blaga iz

EU 15790 milijonov € (12.2% več kot v 2010), kar da primanjkljaj 2044 milijonov €. Izvoz blaga v nečlanice EU je znašal v enajstih mesecih skupaj 5177 milijonov € (9.9% več kot leto prej), uvoz iz nečlanic EU 4543 milijonov € (povečanje glede na enajst mesecev 2010 znaša 10.8%), kar pomeni presežek 634 milijonov €.

Dinamika izvoza Slovenije v preostali svet, to je v države izven EU (kar je približno tretjina skupnega izvoza), je bila v 2011 podobna dinamiki izvoza EU27 (v letu 2010 je zaostajala), dinamika izvoznih cen Slovenije pa nekoliko prehitveva dinamiko izvoznih cen EU27. Dinamika uvoza Slovenije iz preostalega sveta zaostaja za dinamiko uvoza EU27, dinamika uvoznih cen pa je podobna (v letu 2010 je zaostajala). Pogoji menjave (razmerje med izvoznimi in uvoznimi cenami) so se, predvsem zaradi cen nafte, tudi v letu 2011 poslabševali tako za Slovenijo kot tudi za EU.

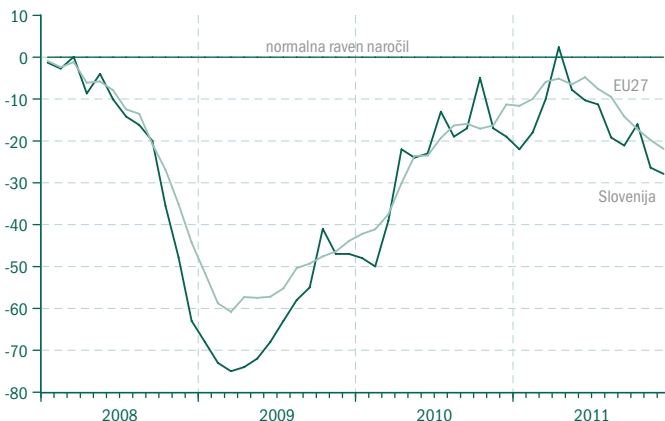
17

3. Gospodarska klima ustaljena

Splošna gospodarska klima ostaja na vrednostih preteklih mesecev; medtem ko se v industriji zaupanje nekoliko krepi, pa se v storitvenih dejavnostih slabša. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je imel njen kazalnik decembra enako vrednost kot novembra, glede na december 2010 je bila vrednost kazalnika nižja za 2 odstotni točki, glede na dolgoletno povprečje pa prav tako nižja in sicer za 10 odstotnih točk.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila decembra 2011 za dve odstotni točki višja kot predhodni mesec, glede na december 2010 je bila njegova vrednost nižja za 4 odstotne točke, ter za 2 odstotni točki nižja od dolgoletnega povprečja. Vrednosti kazalnikov stanj so se v primerjavi z vrednostmi v mesecu prej večinoma znižale. Glede na predhodni mesec sta se izboljšala kazalnika izvozna in skupna naročila.

Naročila v predelovalni dejavnosti

Vir: Eurostat

Zaupanje v neindustrijskih dejavnostih upada; vrednost kazalnika zaupanja v storitvenih sektorjih je bila v decembru 2011 za 6 odstotnih točk nižja kot mesec prej in hkrati za 28 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z decembrom 2010 pa je bila njegova vrednost nižja za 8 odstotnih točk. Pričakovanja za naslednje tri mesece so se poslabšala. Največ podjetij v storitvenih dejavnostih (slaba polovica) je kot omejitve navedlo nezadostno povpraševanje, tretjina podjetij pa je kot zaviralni faktor navedlo finančne ovire.

18

Vrednost kazalnika zaupanja v gradbeništvu je v decembru v primerjavi s predhodnim mesecem višja za pet odstotnih točk, v primerjavi z decembrom 2010 je bila višja za 15 odstotnih točk, a je bila hkrati za 29 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj so se v primerjavi s predhodnim mesecem večinoma zvišale. Med gradbenimi podjetji je bilo v decembru 51% takih, ki so kot omejitve navedla nezadostno povpraševanje.

Po anketah SURS-a je bila vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v decembru 2011 za dve odstotni točki nižja kot predhodni mesec, a enaka kot decembra 2010. Vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj so se v decembru v primerjavi s predhodnim mesecem večinoma znižale, delež podjetij v sektorju, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, je 44%, slaba polovica podjetij v panogi pa je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi.

Gospodarska klima v EU27 se je nekoliko ohladila. Po podatkih Eurostata so se v decembru 2011 naročila v predelovalni dejavnosti glede na mesec poprej znižala za 2,1 odstotne točke, glede na december 2010 pa so prav tako nižja in sicer za slabih 11 odstotnih točk. Glede na november so se v decembru za štiri odstotne točke znižala naročila v gradbeništvu, prav tako so pričakovanja v trgovini na drobno glede na december 2010 padla za dobrih 19 odstotnih točk, in glede na november za 3,7 odstotne točke. Splošni poslovni optimizem se je v decembru 2011 v celotni sedemindvajseterici znižal in sicer za dobro odstotno točko, v primerjavi z decembrom 2010 pa je nižji za 11 odstotnih točk.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija nekoliko višja

Industrijska produkcija se je malenkostno zvišala. Po podatkih SURS-a je bila v novembru za 1% višja kot mesec prej, prav toliko je bila večja tudi glede na november 2010, produkcija v prvih enajstih mesecih 2011 pa je bila skoraj za 4% višja kot v enakem obdobju 2010. Vendar impulzni trend kaže, da se je v novembru industrijska produkcija zmanjševala po stopnji -0,39%. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v novembru v povprečju za 0.6% manjše kot v oktobru.

Dejavnost rudarstva se je v novembru 2011 povečala za 2% glede na oktober, v primerjavi z novembrom 2010 pa se je zmanjšala za poldrugi odstotek. V prvih enajstih mesecih leta 2011 je bila dejavnost rudarstva za dobrih 7% nižja kot v enakem obdobju 2010.

Aktivnost predelovalnih dejavnosti se je glede na mesec prej v novembru 2011 povečala za 0,5%, glede na november 2010 pa so se predelovalne dejavnosti skrčile za 0,2%. Dejavnost v predelovalni industriji se je povečala v prvih enajstih mesecih letošnjega leta glede na enako obdobje lani in sicer za 3,7%. Impulzni trend za november kaže, da se je produkcija v predelovalnih dejavnostih že zmanjševala po stopnji -0,54%.

V novembru 2011 se je aktivnost sektorja oskrba z elektriko, plinom in vodo glede na predhodni mesec povečala za dobre 3 odstotke, glede na november 2010 pa je bila produkcija tega sektorja večja za 12%.

Produkcija v novembru 2011 v primerjavi s predhodnim mesecem je bila za 0,3% višja v proizvodnji proizvodov za vmesno porabo in za 2,9% višja v proizvodnji proizvodov za investicije, medtem ko je bila proizvodnja proizvodov za široko porabo višja za 0,7 odstotka.

Podatki Eurostata kažejo, da je v novembru 2011 glede na oktober industrijska produkcija upadla za 0,1% tako v EU27 kot tudi na območju evra. Glede na november leta 2010 pa se je v novembru 2011 industrijska produkcija v EU27 znižala za 0,2%, na območju evra pa za 0,3%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v novembru glede na mesec poprej padla v desetih, zrasla pa v devetih državah in sicer največ na Češkem (2,7%) in na Poljskem (1,6%), največji upad industrijske produkcije pa so zabeležili na Irskem (-9,4%).

5. Tuje turistično povpraševanje v oktobru navzgor

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del, opravljenih v novembru 2011, za 23% višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v oktobru. Vrednost opravljenih gradbenih del se je v novembru v primerjavi z novembrom 2010 zmanjšala za več kot 10%, impulzni trend opravljenih gradbenih ur pa kaže, da je v novembru 2011 sektor gradbeništva porasel z mesečno stopnjo rasti 1,1%.

Število turističnih prenočitev je v oktobru 2011 nekoliko zraslo. Tako je bilo v desetem mesecu skupno število prenočitev za 1,9% več kot v enakem mesecu leta 2010; impulzni trend kaže, da se je skupno število prenočitev v oktobru 2011 povečevalo po 0,22% mesečno. Pri tem je tuje turistično povpraševanje spet precej zraslo, saj se je v oktobru število turističnih prenočitev tujih gostov povečalo za 5,5% glede na oktober 2010, pa tudi impulzni trend prenočitev tujih gostov kaže rast po stopnji 0,91% mesečno. Očitno so slovenski turizem v oktobru pustili na cedilu domači gosti, saj se je število njihovih

prenočitev glede na enak mesec v letu 2010 zmanjšalo za 2,9%, hkrati pa je impulzni trend dosegel vrednost -0,64%.

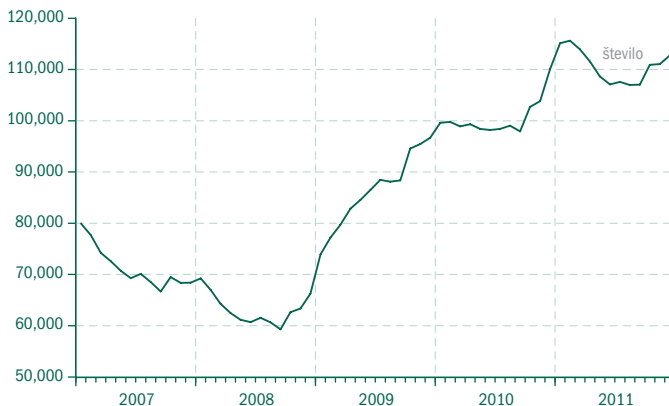
Podatki SURS-a o transportu za november 2011 kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu prepeljanih za skoraj 10, v zračnem prevozu pa za 11,1 odstotka manj potnikov kot v novembru 2010, število opravljenih potniških kilometrov je bilo v javnem cestnem prevozu za 4,3 odstotke, v zračnem prevozu pa za 11,6 manjše. V cestnem mestnem prevozu je bilo novembra 2011 prepeljanih za 3,4 odstotka manj potnikov kot v istem mesecu 2010. V pomorskem prevozu je bilo v novembru 2011 prepeljanega za četrtno več blaga, opravljenih tonskih kilometrov pa je bilo za odstotek več kot novembra 2010. Avtomobilski trg se je ponovno skrčil, saj je bilo v novembru 2011 glede na enak mesec predhodnega leta v register vpisanih za 6,5% manj prvič registriranih cestnih motornih vozil.

20

6. Brezposelnih več, zaposlitev manj

Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v novembru 2011 zmanjšalo na 934488 oziroma za nekaj več kot 800 glede na mesec prej, glede na november 2010 pa se je število zmanjšalo za 0,3%. V novembru je bilo v Sloveniji 823419 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na oktober se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 998 oseb ali 0,1%, glede na november leta 2010 pa se je to število zmanjšalo za 1,2%. Med zaposlenimi jih je bilo še vedno dobrih 92% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od novembra 2010 zmanjšalo za 1,9%. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na november 2010 zmanjšalo za 4,7%. Med samozaposlenimi pa je bilo 58% samostojnih podjetnikov posameznikov, katerih število se je v novembru povečalo za 74, od novembra 2010 pa za odstotek.

Iskalci dela

Vir: SURS

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec decembra 2011 registriranih 112754 brezposelnih, kar je za 1685 oseb oziroma 1,5% več kot v novembru ter za 2,5% več kot decembra leta 2010. V decembru se je prijavilo največ brezposelnih oseb, približno polovica, zaradi izteka zaposlitev za določen čas, dobra petina pa je bila trajno presežnih delavcev in stečajnikov. V decembru se je tako na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo skoraj 9000 brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z novembrom porast za slabih 5%, medtem pa se je v decembru zaposlilo 3990 brezposelnih oseb, kar je za slabih 12 % manj kot v novembru in za dobrih 15% manj kot novembra 2010.

Po podatkih Eurostata je bila novembra 2011 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA17) 10,3%, kar je enako kot mesec prej ter 0,3 odstotne točke več kot v novembru 2010. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v novembru 9,8% in se je glede na enak mesec v letu 2010 povečala za 0,2 odstotni točki. Po Eurostatovih ocenah je bilo v novembru 2011 v EU27 dobrih 23,6 milijonov brezposelnih oseb, od tega dobrih 16 milijonov na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v novembru 2011 najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili na Nizozemskem (4,9%) in v Avstriji (4,0%), najvišjo pa v Španiji (22,9%). Glede na isti mesec v letu 2010 se je v novembru brezposelnost povišala v trinajstih državah članicah, od tega največ v Grčiji, Španiji in na Cipru.

CENE IN PLAČE

7. Povprečna letna rast cen najnižja v evro območju

Življenjski stroški so se decembra zmanjšali za 0.6%. Tudi bolj dolgoročna dinamika se je opazno zmanjšala (rast impulznega trenda je padla s preko 4% na pod 2% letno). Decembra so se pocenili blago kot storite, vendar blago precej bolj (za 0.7% oziroma 0.2%). Navkljub temu je bolj dolgoročna rast cen blaga še naprej bistveno višja od dolgoročne rasti cen storitev; blago je bilo decembra za 2.7% dražje kot pred letom, storitve pa le za 0.4%. Velika razlika v dinamiki povpraševanja po blagu oziroma storitvah se torej jasno vidi tudi v različni bolj dolgoročni dinamiki cen.

Decembrsko znižanje cen je v znatni meri krojila sezona (sezonske razprodaje oblek in obutve ter nižje cene sadja) ter akcije (storitve iz skupine komunikacij), saj so se najbolj znižale cene produktov iz skupine obleke in obutve (za 5.8%) in komunikacij (za 2.7%). Skupno rast cen so zmanjšale predvsem cene obleke in obutve (za 0.5 odstotne točke), ostale večje pocenitve (na primer sadja, telefonskih storitev) pa po 0.1 odstotne točke.

Decembra so se najbolj povečale cene produktov iz skupine rekreacije in kulture (0.5%), raznovrstnega blaga (za 0.3%) ter gostinskih in nastanitvenih storitev (0.2%). Največji

prispevek k skupnemu indeksu cen je dala podražitev počitnic v paketu, skupni indeks življenjskih stroškov je zaradi cen počitnic v paketu cen porasel za 0.1 odstotne točke.

Med državami evro območja se inflacija primerja s pomočjo harmoniziranega indeksa, ki je decembra v Sloveniji padel za 0.5%, v letu dni pa se je povečal za 2.1%. V evro območju je harmoniziran indeks cen decembra porasel za 0.3%, bolj dolgoročna (medletna) rast pa se je zmanjšala na 2.7%, torej je ostala opazno hitrejša kot v Sloveniji. Da po inflaciji Sloveniji resnično štrli (navzdol!), nazorno ilustrira povprečna medletna rast inflacije, saj je bila v 2011 v Sloveniji celo najnižja v evro območju! Tudi za osnovno inflacijo, ki kaže endogeno rast cen (torej rast cen, ki jo poganjajo domači vzroki), velja podobno. Decembra je medletna rast osnovne inflacije v Sloveniji dosegla 1.6%, v evro območju pa 2.1%! Glavni razlog za nižjo rast cen v Sloveniji je predvsem počasnejša rast ekonomske aktivnosti kot v povprečju evro območja.

22

Harmonizirana inflacija

Vir: Eurostat

Pričakovana dinamika cen blaga ostaja nad dolgoletnim povprečjem in na njej stagnira; pričakovane cene storitev so približno za toliko pod dolgoletnim povprečjem, kot so pričakovane cene blaga nad povprečjem, in padajo. Na kratek rok torej lahko pričakujemo zniževanje življenjskih stroškov.

Cene industrijskih proizvajalcev so se decembra povečale za 0.1%, bolj dolgoročno pa so naraščale po 3.6% letno. Najpočasneje naraščajo še naprej proizvajalčeve cene produktov za domači trg (decembra so celo stagnirale), najhitreje pa naraščajo na trgih, kjer je ekonomska aktivnost večja, namreč na neevrskih izvoznih trgih (te cene so decembra porasle za 0.4%). Tudi bolj dolgoročna dinamika je pri proizvodih za domači trg opazno nižja, medletna rast je bila decembra 2.6%, pri izvoznih produktih pa 4.5%!

Daleč najhitreje rastejo proizvajalčeve cene energentov (v letu dni do decembra so porasle za 29.3%!).

Pričakovane cene industrijskih proizvajalcev so se po več kot polletnem padanju decembra obrnile navzgor. Navkljub opaznemu padcu pa raven cenovnih pričakovanj v predelovalni dejavnosti do decembra lani ni padla opazneje pod dolgoletno povprečje.

V zadnjem mesecu (do 20. januarja) so se cen surovin povečale (v evrih) za 2.7%. Najbolj so porasle cene kovin (za 3.4% v evrih), najmanj pa cene neprehrambenih kmetijskih surovin (za 1%) in zlato, ki se je v evrih pocenilo za 7%! V primerjavi z istim obdobjem lani so cene surovin ostale nižje, v evrih je skupen indeks nižji za 17.7%! V letu dni so se najbolj zmanjšale cene neprehrambenih kmetijskih surovin (v evrih za 34.3%), najmanj pa surovine hrane (v letu dni so v evrih padle za 13%). Dinamika pri zlatu je bila obratna, saj se je v letu dni podražilo (v evrih za 15%).

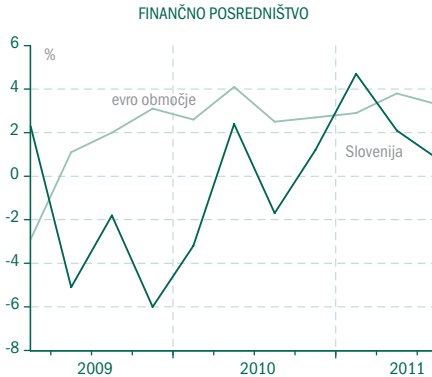
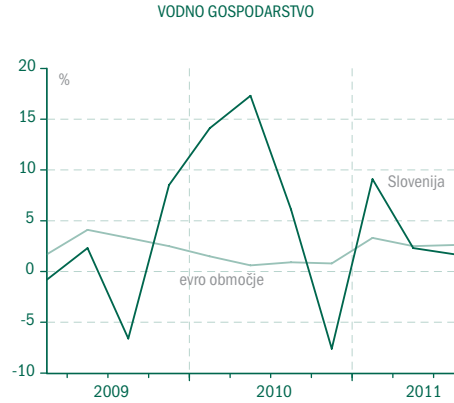
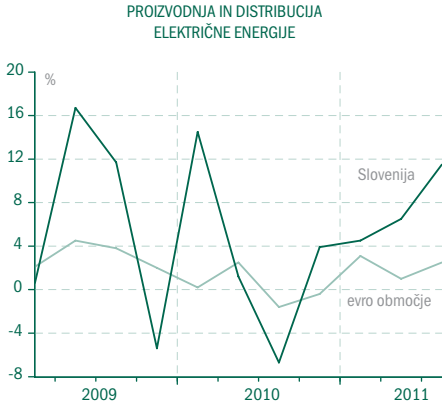
23

8. Umirjanje dolgoročne rasti plač se nadaljuje

Povprečne plače so se novembra povečale za 9.4%. Visoko povečanje je bilo predvsem posledica sezone (plačevanja božičnic in drugih dodatkov ter nagrad ob koncu leta), saj je november sezonsko za plače zelo močan, to kaže tudi medletna rast plač, ki je bila novembra le 1.1%, kar je precej manj kot oktobra (ko je bila 1.5%). Zmanjševanje bolj dolgoročne dinamike plač, ki je bilo oktobra opazno veliko (bolj dolgoročna dinamika impulznega trenda je bila oktobra -2.2%), se torej, kot kaže, nadaljuje.

Stroški dela v oskrbi z električno energijo in vodo ter finančnega posredništva

24

Vir: Eurostat; lastni izračuni
Opomba: medletne stopnje rasti

Bolj dolgoročna rast plač po daljšem času ne odstopa veliko navzgor v nobeni dejavnosti, najbolj so v letu dni porasle plače v kmetijstvu, trgovini in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (za preko 3.2% letno). Odstopanja navzdol so precej večja, tako so sektorji oskrbe z električno energijo, oskrbe z vodo, finančnih in zavarovalniških dejavnosti v letu dni znižali povprečne plače, za preko 6%. Z izjemo sektorja oskrbe z električno energijo, gre za dejavnosti, ki so imela po krizi že sicer podpovprečno rast plač. Obratno je bilo v sektorju oskrbe z električno energijo, saj je imel po začetku krize najhitrejšo rast plač in nobenega zmanjšanja zaposlenosti (v oktobru 2011 glede na začetek krize v 2009/1).

Tudi dinamika enotnih stroškov dela v omenjenih treh sektorjih potrjuje sklep, ki je narejen že samo na osnovi dinamike plač. Za primerjavo je dodana še dinamika ustreznih stroškov dela v evro območju. Na dlani je, da so stroški dela v Sloveniji v finančnem posredništvu

že celotno obdobje po krizi v dinamiki opazno zaostajali za evro območjem. Dinamika stroškov dela v vodnem gospodarstvu se je po veliki pospešitvi v začetku 2010 v zadnjem letu in pol hitro umirjala proti ravni v evro območju, medtem ko je dinamika stroškov dela v elektrogospodarstvu vse razdobje po krizi precej hitrejša kot v evro območju, v zadnjem letu pa je celo sistematično pospeševala glede na evro območje. Takšna kumulativna dinamika stroškov dela kaže, da je znižanje medletnih plač v novembru opazno stisnilo le zaposlene v finančnem posredništvu.

Stroški dela v sektorjih države ter v šolstvu in zdravstvu

25

Vir: Eurostat; lastni izračuni
Opomba: Medletne stopnje rasti

Povprečne plače v sektorju javne uprave, obrambe in policije so v letu dni ostale praktično nespremenjene, v zdravstvu in šolstvu pa so se malo (za 0.4%) zmanjšale. Ustrezna dinamika stroškov dela potrjuje umirjeno dinamiko, ki jo kažejo medletne stopnje rasti plač na koncu leta 2011. Slike namreč kažejo, da je dinamika stroškov dela v vseh sektorjih

opazno počasnejša kot v Nemčiji (Eurostat ne objavlja podatkov o stroških dela za celotno evro območje).

FINANČNA GIBANJA

9. Še naprej brez podatkov o javnofinančnih prihodkih

26

DURS tudi tretji mesec še ni omogočil dostopa do javnofinančnih prihodkov po davčnih oblikah, ki ga je nov računalniški sistem onemogočil.

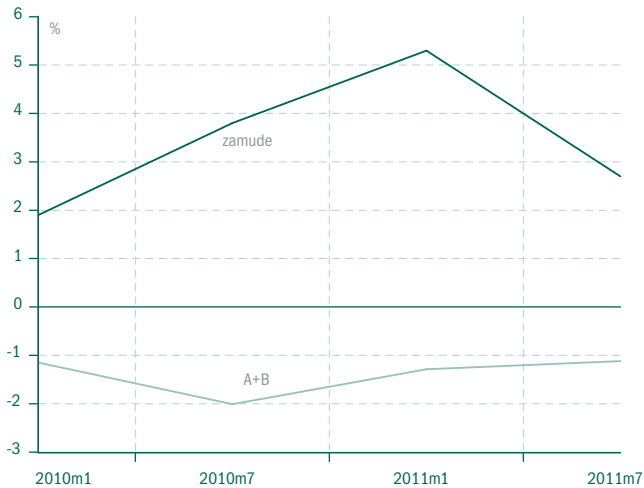
10. Krediti še naprej padajo, vendar v zadnjih mesecih nekaj počasneje

Skupni krediti nefinančnim korporacijam in prebivalstvu se še naprej krčijo, vendar se hitrost krčenja zmanjšuje; novembra so krediti, na primer, praktično stagnirali (padli so le za 4 milijone). Medletno so se zmanjšali za 323 milijone (za 0.3%), kar je prav tako najmanj v zadnjih treh mesecih.

V zadnjih šestih mesecih se je raven kreditov podjetjem stalno zmanjševala (od maja je padla za približno 250 milijonov), čeprav se je stopnja padanja kreditov podjetjem stabilizirala, zadnje mesece niha okoli -1.8%. Istočasno se (medletna) stopnja rasti kreditov prebivalstvu sistematično zmanjšuje, vendar je bila novembra še vedno pozitivna.

Skupni depoziti podjetij in prebivalstva so novembra še naraščali (medletno in tekoče) vendar so bile medletne stopnje že zelo nizke (1.1%). Ker se skupni krediti zmanjšujejo, tekoči del plačilne bilance pa je praktično zaprt, se skupna likvidnost nefinančnih korporacij in prebivalstva povečuje le zaradi pritokov iz sektorja države ali (in)neto kapitalskih pritokov v nefinančne sektorje. Zmanjšuje se bolj dolgoročna rast tako depozitov prebivalstva kot nefinančnih družb, vendar je zmanjševanje medletne stopnje rasti depozitov pri podjetjih opazno hitrejše, novembra so postale medletne stopnje depozitov podjetij rasti že negativne.

Spreminjanje kvalitete portfelja bank

Vir: »Poslovanje bank v tekočem letu, gibanja na kapitalnem trgu in obrestne mere«, BS; lastni izračuni
Opomba: Poletne spremembe; zamude - sprememba odstotka terjatev z zamudo preko 90 dni v razvrščeni aktivni;
A+B - sprememba odstotka terjatev z boniteto A in B v razvrščeni aktivni

27

Posojilne obrestne mere prebivalstvu se zadnje tri mesece praktično ne spreminjajo; podobno je tudi v EU. Krediti za podjetja se dražijo, vendar počasi - za približno 0.1 odstotne točke na mesec tako v Sloveniji kot v EU. Podobno je tudi pri obrestnih merah za depozite (gospodinjstvom), tudi te se počasi povečujejo (za 0.1 na mesec). V EU se obresti na depozite prebivalstva povečujejo hitreje, po 0.2 mesečno.

Kvaliteta portfelja bank se še naprej zmanjšuje, vendar se hitrost poslabševanja zmanjšuje. Tako se je odstotek razvrščene aktive z zamudo več kot 90 dni v drugi polovici 2011 (do oktobra) povečeval v povprečju po okoli 0.45 odstotne točke na mesec, kar je bilo približno pol počasneje kot v prvi polovici 2011 in četrtno počasneje kot v drugi polovici 2010. Podobno pojemanje poslabševanja portfelja kaže tudi gibanje odstotnega deleža aktive z zamudo do 90 dni. Pojemanje hitrosti poslabševanja portfelja potrjuje tudi dinamika deleža terjatev z boniteto A in B v razvrščeni aktivni, ta se je v drugi polovici 2011 zmanjševal po 0.18 odstotne točke mesečno, kar je bilo za četrtno počasneje kot v prvi polovici 2011 in za polovico počasneje kot v drugi polovici 2010.

11. Tekoči saldo po 11 mesecih skoraj izravnano, vendar ob veliki statistični napaki

Saldo tekoče bilance ostaja skoraj izravnano, vendar trdnjše zaključke onemogoča še vedno prisotna velika statistična napaka.

Novembra 2011 je bil po začasnih podatkih Banke Slovenije saldo tekočega računa povsem izravnano (primanjkljaj je le 0.1 milijona €), kar je rezultat primanjkljaja -86.5 milijonov € v blagovni menjavi, presežka 123.1 milijonov € v storitveni menjavi, primanjkljaja -59.0 milijonov € v saldu dohodkov faktorjev in presežka v tekočih transferjih 22.4 milijonov €.

Saldo kapitalskega in finančnega računa je bil rahlo negativen (-23.4 milijonov €), kar pomeni ustrezno povečanje terjatev oziroma zmanjšanje obveznosti. Leto prej, torej novembra 2010, je bil tekoči saldo izrazito negativen -236.4 milijonov €. Pri tem je v letošnjih 11 mesecih znašal saldo neposrednih naložb -74.0 milijonov €, naložb v vrednostne papirje -101.6 milijonov €, finančnih derivativov -8.4 milijonov € in ostalih naložb 107.8 milijonov €. Mednarodne rezerve Banke Slovenije so porasle za 44.1 milijonov €, statistična napaka pa je znašala 23.5 milijonov €.

28

V enajstih meseci 2011 skupaj je po začasnih podatkih banke Slovenije saldo tekočega računa znašal -41.7 milijonov €, v enakem obdobju leto prej pa je bil kar -304.7 milijonov €. Na nujno opreznost pri interpretaciji še naprej opozarja izredno velika letošnja statistična napaka, ki znaša 732.9 milijonov €. Majhen tekoči primanjkljaj je posledica primanjkljaja v blagovni menjavi v višini 1033.5 milijonov €, presežka v storitveni menjavi 1493.3 milijonov €, primanjkljaja v saldu dohodkov faktorjev -596.4 milijonov € in presežka v neto tekočih transferjih 94.9 milijonov €. Kapitalski in finančni račun kaže po 11 mesecih 2011 negativni saldo -691.3 milijonov €, pri čemer je saldo neposrednih tujih naložb pozitiven (424.6 milijonov €), enako naložb v vrednostne papirje (1900.1 milijonov €). Negativen je saldo finančnih derivativov (-117.3 milijoni €) ter ostalih naložb (-2968.2 milijonov €). Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so se povečale za 82.4 milijonov € in znašajo 748.5 milijonov €. Sestavlja jih za 133.2 milijonov € zlata, 241.8 milijonov € imetij SDR, 127.6 milijonov € rezervne pozicije pri MDS ter 245.9 milijonov € deviznih rezerv.

Plačilna bilanca
(milijoni €)

	januar - november		november	
	2010	2011	2010	2011
I. Tekoči račun	-304,7	-41,7	-56,9	-0,1
1 Blago	-1.002,6	-1.033,5	-150,9	-86,5
2 Storitve	1.211,5	1.493,3	86,8	123,1
3 Dohodki	-475,8	-596,4	-35,9	-59,0
Od dela	125,7	170,5	13,3	17,4
Od kapitala	-601,4	-766,9	-49,2	-76,4
4 Tekoči transferi	-37,8	94,9	43,1	22,4
II. Kapitalski in finančni račun	247,5	-691,3	-236,4	-23,4
A. Kapitalski račun	71,2	-13,0	3,7	8,6
B. Finančni račun	176,3	-678,3	-240,0	-32,0
1 Neposredne naložbe	286,2	424,6	213,4	-74,0
2 Naložbe v vrednostne papirje	1.809,1	1.900,1	181,7	-101,6
3 Finančni derivativi	-112,8	-117,3	-3,5	-8,4
4 Ostale naložbe	-1.838,2	-2.968,2	-615,3	107,8
5 Mednarodne denarne rezerve	31,9	82,4	-16,3	44,1
III. Neto napake in izpustitve	57,2	732,9	293,3	23,5

Konec oktobra 2011 je bil neto dolg Slovenije do tujine 10.940 milijonov €, kar je 161 milijonov € manj kot mesec prej. To je najmanjša vrednost neto dolga v 2011. Zmanjšanje je rezultat večjega padca bruto zunanjega dolga (za 201 milijon € na 42498 milijonov €) od padca slovenskih terjatev do tujine (za 39 milijonov € na 31559 milijonov €). Delež države v bruto dolgu je bil konec oktobra 2010 43.21%, kar je neznatno več kot konec septembra 2010, ko je znašal 43.06%. Na začetku leta 2011 je znašal 40.53%. Od začetka krize decembra 2008 se je zasebni dolg to tujine zmanjšal za 6 milijard €, javni dolg pa povečal za 9 milijard €. Takrat je bil delež javnega v bruto dolgu do tujine le 23.29%.

KAKŠNI SO UČINKI PRENOSA POSLOVNIH PROCESOV NA TUJE TRGE?

dr. Jelena Čirjaković

30

Povzetek

Prenos poslovnih procesov na tuje trge (angl. International Sourcing) je med slovenskimi podjetji razmeroma skromen, v obdobju 2001-2009 se je za prenos odločilo dvajset odstotkov slovenskih velikih in srednjih podjetij. S prenosom poslovnih procesov na tuje trge podjetja izkoriščajo razlike v trgih, s čimer lahko ohranijo in povečajo konkurenčnost. Razlike v trgih pa niso le cenovne, temveč prispevajo tudi k izboljšanju inovacijske sposobnosti in tehnološke razvitosti podjetij. Podjetja, ki so se odločila za prenos na tuje trge, so v obdobju 2006-2010 dosegla večjo produktivnost dela, kot podjetja, ki se za prenos niso odločila. V letu 2008 in 2009 pa so podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge bolj znižala zaposlenost kot v tista, ki jih niso; od tega predvsem v proizvodnih dejavnostih. Več kot polovica podjetij meni, da prenos na tuje trge znatneje ne zmanjša števila zaposlenih v podjetju na domačem trgu in meni tudi, da spremeni strukturo delovnih mest v korist visokokvalificiranih delovnih mest. Spodbude za takšno internacionalizacijo so v današnjem gospodarskem okolju šibke, čeprav lahko prenos na tuje trge zagotovi ne le prednosti na ravni podjetja, temveč tudi prednosti na ravni gospodarstva. Prispeva lahko k ustvarjanju novih visokokvalificiranih delovnih mest in prestrukturiranju podjetja v smeri dejavnosti z višjo dodano vrednostjo, kar lahko s časom spodbudi gospodarsko rast in izboljšanje gospodarskega položaja države.

Ključne besede: poslovni procesi, internacionalizacija, zaposlenost

Abstract

International sourcing is scarce amongst Slovenian enterprises; in the period 2001-2009, twenty percent of Slovenian large and middle sized enterprises sourced internationally. International sourcing enables enterprises to exploit differences in the markets that enable them to maintain and increase competitiveness. But differences in the markets are not only related to prices, they may contribute also to improvements in innovation capability and technological development of enterprises. Enterprises that sourced internationally had higher labor productivity in the period 2006-2010 than enterprises that didn't source internationally. In 2008 and 2009, employment fell more in enterprises that sourced internationally than those who didn't, especially in production activities. More than half of enterprises stated, that sourcing didn't significantly decrease employment, though it changed the structure of employees in favor of high-skilled jobs. Incentives for such internationalization of enterprises are weak in today's economic environment, although sourcing of business functions to foreign markets enables not only advantages on the enterprise level but also on the country level. Sourcing internationally may contribute to the creation of new high-skilled jobs and the restructuring of the enterprise towards activities with higher added value, which can in time boost economic growth and improve economic situation of the country.

31

Key words: *business activity, international sourcing, employment,*

1. Uvod

Pred skoraj desetimi leti je bil v časniku Dnevnik objavljen članek z naslovom »Selitev proizvodnje Mure bi bila socialna bomba«. V članku so zapisali, da bi bila selitev proizvodnje v države s cenejšo delovno silo najlažja odločitev, saj bi v Sloveniji le organizirali posle in tržili blagovno znamko, a bi pet tisoč zaposlenih postalo socialni problem za državo. Danes je odpor javnosti do selitve proizvodnje morda nekoliko manjši, saj na primer Gorenje že več let povečuje obseg nabave v državah z nižjimi stroški in seli proizvodnjo izdelkov z nižjo dodano vrednostjo izven Slovenije. Tako je bil lani v časopisu Delo objavljen članek z naslovom »Delavcem predstavili selitev proizvodnje« Gorenja Tiki v Srbijo. Ob tem naj bi zaposlene premestili na novo delovno mesto oziroma jim ne bi podaljšali pogodbe o zaposlitvi, s selitvijo pa so želeli predvsem znižati stroške in povečati dobičkonosnost.

32

A navedena primera nista osamljena. Podjetja pogosto izkoriščajo prednosti različnih lokacij oziroma držav, njenih naravnih danosti, nižje cenovne ravni delovne sile, velikosti trga in druge prednosti. Podjetje, ki preseli proizvodnjo na tuje trge in nadomesti slovenske delavce s cenejšimi, lahko sicer poruši trenutno ravnovesje v podjetju, ki pa morda ni vzdržno na dolgi rok. Selitev proizvodnje na tuje trge lahko z vidika zaposlenih vodi v brezizhoden položaj, z vidika gospodarstva pa lahko s časom prinese večje zaposlovanje v dejavnostih z višjo dodano vrednostjo in posledično tudi večjo gospodarsko rast.

2. Kako razširjen je prenos na tuje trge med slovenskimi podjetji?

Selitev proizvodnje na tuje trge pa je le en vidik pojava, ki ga lahko imenujemo '*Prenos poslovnih procesov na tuje trge*'¹, '*Mednarodni sourcing*' ali '*Zunanje izvajanje del*' ter v angleški terminologiji '*International Sourcing*' ali '*Offshoring*'. Prenos poslovnih procesov na tuje trge je danes vse bolj razširjeno orodje in orožje podjetij v konkurenčnem boju na svetovnem trgu. V zadnjem desetletju so postali mnogi trgi in dejavnosti vse bolj vpeti v globalne ekonomske aktivnosti, države pa med seboj vse bolj povezane in soodvisne druga od druge. Obsežno mednarodno trgovanje in mednarodna proizvodnja, velika razširjenost neposrednih tujih investicij in spremembe v naravi le-teh, drobljenje proizvodnih procesov na lokacije v različnih državah ter prenosi in prelivanja znanja med podjetji pomembno zaznamujejo današnje gospodarsko okolje. Z nastopom gospodarske in finančne krize so neposredne tuje investicije v letih 2009 in 2010 močno upadle in se v letu 2011 še vedno niso povzpelle na stanje pred krizo, okrevanje pa lahko pričakujemo v naslednjih dveh letih (World Investment Report, 2011), a vsekakor ostajajo pomemben del poslovnih odločitev.

¹ Mednarodni sourcing (angl. International Sourcing, Offshoring) je celoten ali delni prenos poslovnih aktivnosti in procesov (strateških ali podpornih), ki so se izvajala znotraj podjetja (ali so že prenesena na podjetja na domačem trgu), na odvisna podjetja v okviru skupine povezanih podjetij (vertikalne neposredne tuje investicije) ali neodvisna podjetja oziroma zunanje izvajalce (angl. International Outsourcing) na tujem trgu (Eurostat).

Pri opazovanju teh premikov v svetovnem gospodarstvu se vprašamo tudi, kako se nanje odzivajo slovenska podjetja. Statistični urad Republike Slovenije je leta 2007 v okviru partnerskega sodelovanja z Eurostatom, izvedel anketo o prenosu poslovnih procesov na tuje trge oziroma »mednarodnem sourcingu« slovenskih podjetij v obdobju 2001–2009. V anketi so podjetja odgovarjala na vprašanja o prenosu na tuje trge, ki so ga izvedla v obdobju 2001–2006 ali načrtovala v obdobju 2007–2009. Odgovarjala so na vprašanja o tem, kakšni so bili motivi za prenos, katere poslovne procese so prenesla, katere tuje trge so izbrala, o tem, ali so prenos izvedla v okviru skupine lastniško povezanih podjetij, kakšni so bili učinki ter ovire in tveganja pri prenosu na tuje trge.

Statistično raziskovanje je temeljilo na vzorcu velikih (250 zaposlenih in več) in srednjih (več kot 50 in manj kot 250 zaposlenih) podjetij iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti, opredeljenih na podlagi Standardne klasifikacije dejavnosti SKD 2002 (Tabela 1). V anketi je bilo vključenih 962 podjetij, od tega vsa velika podjetja v opazovanih dejavnostih, izbor srednjih podjetij pa je temeljil na proporcionalni alokaciji, ki zagotavlja uravnoteženost in enostavnem slučajnem vzorcu. Stopnja odgovora je bila 89-odstotna, podatki pa uteženi.

Tabela 1:

Vzorčni okvir, vzorec in sprejeti vprašalniki ankete o prenosu na tuje trge

Dejavnost	Vzorčni okvir		Vzorec		Sprejeti vprašalniki	
	Št. podjetij	Št. zapos.	Št. podjetij	Št. zapos.	Št. podjetij	Št. zapos.
C Rudarstvo	7	3.031	5	2.891	4	2.797
D Predelovalne dejavnosti	732	169.925	488	142.600	440	136.619
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	53	9.878	34	7.856	32	7.315
F Gradbeništvo	178	25.070	105	18.270	86	16.625
G Trgovina in popravila motornih vozil	217	46.089	141	39.270	127	36.150
H Gostinstvo	56	8.982	37	7.198	33	6.616
I Promet, skladiščenje in zveze	87	32.396	72	30.996	67	30.439
K Nepremičnine, najem in posl. storitve	148	24.791	80	18.055	67	16.016
Skupaj	1.478	320.162	962	267.136	856	252.577

Vir: SURS

Po podatkih SURS-a se je za prenos na tuje trge v obdobju 2001–2009 odločilo skoraj dvajset odstotkov slovenskih velikih in srednjih podjetij. Prenos je bil pogostejši v velikih podjetjih; zanj se je odločilo 36 odstotkov velikih in 15 odstotkov srednjih podjetij. Kar 80 odstotkov podjetij, ki so se v odločila za prenos, je pripadalo skupini lastniško povezanih podjetij, od tega je 30 odstotkov podjetij predstavljalo nadrejeno družbo multinacionalnega podjetja. Prenos je izvedlo tudi 18 odstotkov odvisnih podjetij z nadrejenim podjetjem v Sloveniji in 15 odstotkov odvisnih podjetij z nadrejeno družbo v drugi državi EU.

Večina podjetij, ki se je odločila za prenos je bila iz predelovalnih dejavnosti (73 odstotkov), od tega največ iz dejavnosti proizvodnje strojev in naprav (9 odstotkov), zatem podjetij iz dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (11 odstotkov) ter poslovnih storitev (8 odstotkov), od tega največ s področja oskrbe z računalniškimi programi in svetovanja ter drugih poslovnih dejavnosti (Tabela 2).

Tabela 2:
Prenos na tuje trge v obdobju 2001-2009 po dejavnostih

Prenos na tuje trge	Število podjetij			Struktura podjetij [%] glede na: na v % od vseh opazovanih podjetij	
	2001-2006	2007-2009	Skupaj	vsa podjetja, ki so se odločila za prenos	vsa podjetja v posamezni dejavnosti
C Rudarstvo	0	0	0	0,0	0,0
D Predelovalne dejavnosti	152	49	201	72,6	27,5
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	0	0	0	0,0	0,0
F Gradbeništvo	7	7	14	5,1	7,9
G Trgovina in popravila motornih vozil	27	3	30	10,8	13,8
H Gostinstvo	2	0	2	0,7	3,6
I Promet, skladiščenje in zveze	7	0	7	2,5	8,0
K Nepremičnine, najem in posl. storitve	16	7	23	8,3	15,5
Skupaj	211	66	277	100,0	18,7

Vir: SURS

Po podatkih SURS-a je v obdobju 2001-2009 več kot 60 odstotkov podjetij, ki so se odločila za prenos na tuje trge, preneslo proizvodnjo blaga ali storitev, 59 odstotkov podjetij pa tudi trženje in prodajo. Distribucijo in logistiko je preneslo 35 odstotkov podjetij, administrativne in vodstvene aktivnosti 27 odstotkov, informacijsko-komunikacijske storitve ter inženirstvo in sorodne tehnične storitve 26 odstotkov podjetij, raziskave in razvoj pa le 14 odstotkov od vseh podjetij, ki so se odločila za prenos. Najbolj pogosti trgi pri prenosu so bili geografsko in kulturno bližnji trgi Srbije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine; kamor je procese preneslo kar 70 odstotkov podjetij. Sledil je prenos v Nemčijo (14 odstotkov), Makedonijo (11 odstotkov) in Avstrijo (11 odstotkov), medtem ko so bili bolj oddaljeni trgi pri prenosu redkejši, npr. Kitajska (12 odstotkov) in Indija (3 odstotke).

3. Povečati konkurenčnost s prenosom poslovnih procesov na tuje trge

Slovenija se na lestvicah svetovne konkurenčnosti uvršča nekoliko nižje, zato je pomembno najti in izbrati prave načine za krepitev konkurenčnosti slovenskih podjetij na mednarodnih trgih. Eden izmed načinov je tudi prenos poslovnih procesov slovenskih podjetij na tuje trge, saj je po podatkih SURS-a, ta korak omogočil večini slovenskih podjetij, ki so se za prenos na tuje trge odločila, da so povečala svojo konkurenčnost. V anketi je več kot 80 odstotkov podjetij menilo, da je prenos povečal njihovo konkurenčnost. Kar 84 odstotkov podjetij pa je s prenosom povečalo konkurenčne prednosti, in sicer predvsem zaradi hitrejšje odzivnosti in zadovoljevanja posebnih potreb kupcev (74 oziroma 69 odstotkov), večjega tržnega ali izvoznega deleža (71 oziroma 68 odstotkov) ter večje internacionalizacije in dobičkonosnosti (66 odstotkov). Slovenska podjetja so s prenosom na tuje trge povečala tudi dostop do tujih trgov (73 odstotkov) in dobičkonosnost (64 odstotkov), znižala stroške dela (49 odstotkov) in druge stroške (50 odstotkov), povečala produktivnost (45 odstotkov) in izboljšala izvedbo logistike (56 odstotkov). Dostop do specializiranih znanj in tehnologij je s prenosom povečalo le 20 odstotkov podjetij, tehnološko znanje 31 odstotkov, inovativnost pa 29 odstotkov slovenskih podjetij (Tabela 4).

Tabela 3:

Učinki prenosa na tuje trge v obdobju 2001-2009, v %

	Negativni	Neznatni	Pozitivni	Ni ustrezno / Ne vem
Učinek na podjetje na splošno	0,7	18,0	73,4	7,9
Znižanje stroškov dela	3,6	37,4	48,9	10,1
Znižanje drugih stroškov	6,5	33,8	49,6	10,1
Izvedba logistike	6,5	26,6	56,1	10,8
Dostop do novih trgov	0,7	16,5	73,4	9,4
Izboljšanje kakovosti in/ali uvedba novih izdelkov	4,3	43,9	34,5	17,3
Konkurenčnost	1,4	10,8	80,6	7,2
Tehnološko znanje v podjetju	2,9	47,5	30,9	18,7
Dostop do specializiranih znanj in tehnologij	5,0	54,7	20,1	20,2
Produktivnost	4,3	38,8	44,6	12,3
Inovativnost	4,3	50,4	28,8	16,5
Dobičkonosnost	5,8	20,9	64,0	9,3

Vir: SURS

4. Učinki prenosa na tuje trge se razlikujejo

Učinki prenosa na tuje trge se lahko med podjetji razlikujejo in so odvisni od različnih dejavnikov, kot je način izvedbe prenosa ali pripadnost dejavnosti. To potrjujejo tudi rezultati ekonometričnih analiz, izvedenih na podlagi z anketo pridobljenih podatkov in podatkov iz letnih poročil slovenskih podjetij za obdobje 2006-2010. Učinki prenosa na tuje trge se razlikujejo glede na to ali podjetje pripada proizvodnim ali storitvenim dejavnostim, saj v določenih primerih proizvodna podjetja s prenosom na tuje trge bolj znižajo stroške dela, medtem ko storitvena podjetja poleg znižanja stroškov dela izboljšajo kakovost storitev in povečajo dostop do novega tehnološkega znanja (Jaklič in Čirjaković, 2011).

36

Učinki prenosa pa se razlikujejo tudi glede na to, ali so podjetja izvedla prenos znotraj svoje skupine podjetij ali pa so procese prenesla na zunanega izvajalca na tujem trgu. Prenos znotraj skupine lastniško povezanih podjetij (angl. *Captive offshoring*) se izvede z nakupom podjetja, ustanovitvijo novega odvisnega podjetja ali proizvodne enote (angl. *Greenfield Affiliates*) ali s prenosom procesov na obstoječe odvisno podjetje. Prenos izven skupine podjetij pa je prenos na neodvisna podjetja oziroma zunanje izvajalce na tujem trgu (angl. *Offshore/International outsourcing, Arm's length trade*) in vključuje pogodbeni prenos na tuje trge (angl. *Subcontracting*). V določenih primerih prenos na tuje trge znotraj skupine podjetij prispeva k povečanju znanja in tehnologije, prenos izven skupine podjetij pa k znižanju stroškov dela (Čirjaković, 2010). Slovenska podjetja so prenesla procese na tuje trge predvsem znotraj svoje skupine podjetij (75 odstotkov), kjer pridobljene prednosti ostanejo znotraj podjetja, zato bi lahko prenos izkoristila za pridobivanje novih znanj in tehnologij in tako spodbudila razvoj ter inovacije.

Po podatkih SURS-a, slovenska podjetja niso bila v večji meri spodbujena k prenosu z željo po pridobivanju novih znanj in tehnologij ter povečanju inovativnosti, zato so tudi učinki na tem področju najmanjši, koristi od prelivanja zunanje energije in znanja pa niso dovolj izkoriščene. S prenosom pridobljena nova znanja in tehnologij bi lahko prispevala tudi k izboljšanju raziskovalno-razvojnih oddelkov slovenskih podjetij, saj bi ta šibka točka večine slovenskih podjetij potrebovala več strateške pozornosti. Izboljšanje inovacijske sposobnosti in tehnološke razvitosti podjetij je tudi eden izmed ključnih načinov za izboljšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

5. Kakšna so tveganja in ovire podjetij pri prenosu na tuje trge?

Odločitev podjetja za prenos poslovnih procesov na tuje trge spremljajo mnoga tveganja in ovire. Po podatkih SURS-a se več kot 60 odstotkov slovenskih podjetij (Tabela 5) srečuje pri prenosu na tuje trge predvsem s skrbjo, da bi stroški prenosa presegl pričakovane koristi, veliko tveganostjo prenosa, zakonodajnimi in administrativnimi ovirami ter težavami z razpoložljivostjo kadrov in znanja.

Tabela 4:

Tveganja in ovire pri prenosu na tuje trge v obdobju 2001-2009, v %

	Nepomembno	Ni pomembno, niti nepomembno	Pomembno	Ni ustrezno / ne vem
Zakonodajne ali administrativne ovire	15,0	20,0	60,0	5,0
Davčni razlogi	16,1	22,2	56,1	5,6
Carinske tarife	19,4	31,1	36,1	13,4
Negotovost mednarodnih standardov	22,8	29,4	38,9	8,9
Jezikovne in kulturne ovire	32,2	25,6	36,1	6,1
Možna kršitev patentov in/ali pravic iz naslova intelektualne lastnine	29,4	26,1	33,3	11,2
Zaskrbljenost zaposlenih (vključno s sindikati)	26,7	31,1	35,0	7,2
Ni v skladu z družbenimi vrednotami podjetja	35,6	32,2	16,7	15,5
Težave s preveliko oddaljenostjo do podjetij na tujih trgih	25,6	26,7	40,6	7,1
Težave pri izbiranju primernega podjetja na tujih trgih	15,6	16,1	57,2	11,1
Bližina obstoječih kupcev je nujna	13,9	22,8	53,3	10,0
Težave z razpoložljivostjo kadrov	10,0	15,0	66,7	8,3
Težave z razpoložljivostjo znanja	11,1	22,8	56,7	9,4
Skrb, da bi celotni stroški presegli pričakovane koristi	10,0	14,4	66,1	9,5
Tveganost prenosa je velika	13,3	16,7	60,6	9,4

37

Glede na v javnosti prisoten strah pred izgubo delovnih mest zaradi prenosa procesov na tuje trge je presenetljivo, da je le tretjina podjetij mnenja, da zaskrbljenost zaposlenih, vključno s sindikati, ne predstavlja pomembne ovire za prenos na tuje trge. Pravzaprav kar 27 odstotkov podjetij to ocenjuje kot nepomembno oviro pri prenosu na tuje trge. Kot nepomembna tveganja in ovire pa skoraj tretjina podjetij ocenjuje tudi morebitna neskladja z družbenimi vrednotami podjetja, jezikovne in kulturne razlike na tujih trgih in možnost za kršitev patentov ali pravic iz naslova intelektualne lastnine.

Podjetja, ki poslovnih procesov niso prenesla na tuje trge, pa kot najpomembnejša tveganja in ovire prav tako navajajo predvsem skrb, da bi stroški presegli pričakovane koristi ter veliko tveganost prenosa. Pri tem pa navajajo tudi druge ovire, da osnovna dejavnost podjetja ni primerna za prenos, da prenos ni predmet strateških usmeritev in druge ovire.

6. Kako se podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge, razlikujejo od drugih?

Podatki SURS-a o tem, da so podjetja s prenosom na tuje trge povečala konkurenčnost, dostop do tujih trgov ali znižala stroške odražajo predvsem mnenja in ocene direktorjev slovenskih podjetij. Podatki iz letnih poročil poslovnih subjektov pa omogočijo še dodaten vpogled v značilnosti podjetij, ki so prenesla procese na tuje trge in tudi tistih, ki jih niso.

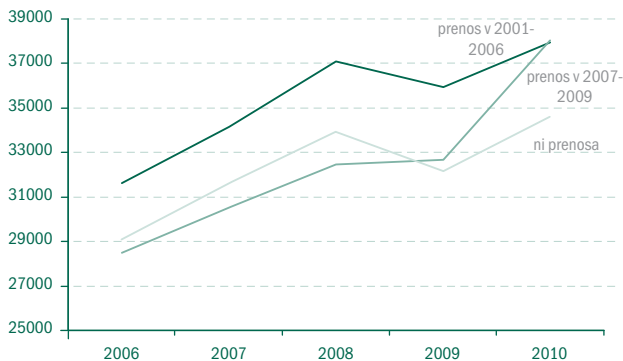
Slika 1:
Povprečni prihodki od prodaje na zaposlenega (v EUR)

Vir: SURS; lastni izračun

Povprečni prihodki od prodaje na zaposlenega v podjetjih, ki so prenesla procese na tuje trge so bili med letoma 2006 in 2010 za, v povprečju 17 odstotkov večji kot v podjetjih, ki se za to niso odločila (Slika 1). V letu 2009 so se v primerjavi z letom poprej v vseh podjetjih znižali, a bolj v podjetjih s prenosom (13 odstotkov) kot v podjetjih brez prenosa na tuje trge (8 odstotkov). Podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge imajo tudi večji delež prihodkov od prodaje na tujih trgih v celotnih prihodkih kot podjetja brez prenosa, in sicer za, v povprečju 26 odstotkov. V letu 2006 so imela prva 55 odstotkov, v letu 2010 pa 49 odstotkov prodaje na tujih trgih od celotne prodaje, druga pa so imela 28 odstotkov prodaje na tujih trgih v letu 2006 in 25 odstotkov v letu 2010.

Slika 2:
Povprečna produktivnost dela

Vir: SURS; lastni izračun

39

Po podatkih iz letnih poročil dosegajo podjetja, ki se odločajo za prenos na tuje trge večjo produktivnost dela kot tista, ki se za takšne investicije ne odločijo (Slika 2). Povprečna produktivnost dela (merjena kot dodana vrednost na zaposlenega) podjetij, ki so prenesla procese na tuje trge je bila v obdobju 2006-2010 za, v povprečju 9 odstotkov večja kot v podjetjih, ki jih niso (brez upoštevanja vpliva cen). V letu 2008 se je v podjetjih s prenosom povprečna produktivnost dela povečala za 9 odstotkov glede na leto poprej, v podjetjih brez prenosa pa za 7 odstotkov. V letu 2009 so vsa podjetja zabeležila 5-odstotni padec povprečne produktivnosti dela, v letu 2010 pa so podjetja s prenosom dosegla 8-odstotno, podjetja brez prenosa pa 7-odstotno povečanje povprečne produktivnosti dela. Če opazujemo povprečno produktivnost dela v podjetjih pred prenosom in po njem pa ugotovimo, da so podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge v obdobju 2007-2009, od leta 2006 do 2010 povečala povprečno produktivnost dela iz ravni, ki jo dosegajo podjetja brez prenosa, na raven ki jo dosegajo podjetja, ki prenašajo procese na tuje trge.

7. Ali je prenos na tuje trge socialna bomba?

Po anketi SURS-a več kot polovica podjetij meni, da ima prenos na tuje trge neznamen učinek na zaposlenost v podjetju. Delovna mesta je zaradi prenosa izgubilo le 12 odstotkov podjetij, 22 odstotkov podjetij pa jih je ustvarilo. Skoraj 40 odstotkov podjetij meni tudi, da prenos zagotovi nova delovna mesta na domačem trgu in sicer predvsem visokokvalificirana delovna mesta. Prenos na tuje trge je tako po mnenju podjetij, spremenil strukturo delovnih mest v korist visokokvalificiranih delovnih mest.

Po podatkih iz letnih poročil so podjetja, ki prenašajo procese na tuje trge večja od tistih, ki jih ne. V obdobju 2006-2010 je bilo povprečno število zaposlenih v podjetjih, ki so prenesla procese na tuje trge 441 zaposlenih, v podjetjih, ki procesov niso prenesla pa 261 zaposlenih. Razlikuje se je tudi letna rast povprečnega števila zaposlenih (Slika 3). V obdobju 2008-2009 se je povprečno število zaposlenih znižalo bolj v podjetjih, ki so prenesla procese na tuje trge kot tistih, ki niso. V podjetjih s prenosom se je znižalo za, v povprečju, 1 odstotek v letu 2008 (4 delovna mesta) in 9 odstotkov v letu 2009 (42 delovnih mest) glede na preteklo leto. V podjetjih brez prenosa pa se je povečalo za, v povprečju, 1 odstotek v letu 2008 (2 delovna mesta) in znižalo za 5 odstotkov v letu 2009 (13 delovnih mest) glede na leto poprej. Podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge pa so imela leta 2007 večjo rast povprečnega števila zaposlenih (za 2 odstotni točki), leta 2010 pa manjše zmanjšanje povprečnega števila zaposlenih (za 1 odstotno točko) kot podjetja brez prenosa na tuje trge.

Slika 3:
Povprečno število zaposlenih (letna rast v %)

Vir: SURS; lastni izračun

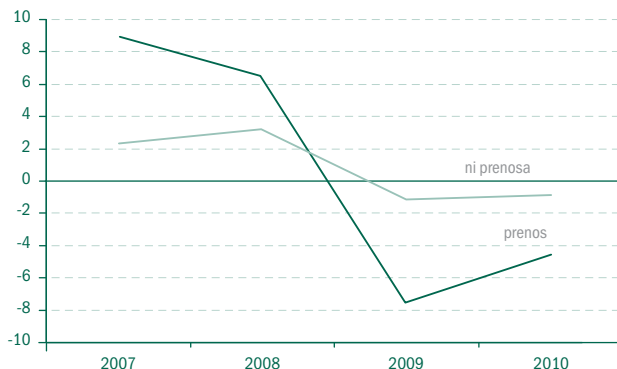
Ob nastopu gospodarske in finančne krize so podjetja, ki so prenesla procese na tuje trge izgubila več delovnih mest, kot tista, ki se za prenos niso odločila. Opazovanje sprememb v zaposlenosti ločeno glede na podjetja v proizvodnih in storitveni dejavnostih pa odpira še drugo sliko.

Slika 4:
Povprečno število zaposlenih v proizvodnih dejavnostih (letna rast v %)

41

Slika 5:
Povprečno število zaposlenih v storitvenih dejavnostih (letna rast v %)

Vir: SURS; lastni izračun Vir: SURS; lastni izračun

Letna rast povprečnega števila zaposlenih v opazovanih podjetjih v obdobju 2006-2010 se je razlikovala med proizvodnimi in storitvenimi dejavnostmi. V proizvodnih dejavnostih (Slika 4) je bil v podjetjih, ki so procese prenesla na tuje trge padec zaposlenosti v letu 2008 in 2009 nekoliko večji (v povprečju za 1 odstotno točko) kot v tistih, ki jih niso. Po drugi strani pa se je v podjetjih s prenosom povprečno število zaposlenih v letu 2007 povečalo (za 2 odstotka), v podjetjih brez prenosa pa znižalo (za 2 odstotka), hkrati pa so podjetja s prenosom v letu 2010 zabeležila manjši padec povprečnega števila zaposlenih (za 2 odstotka) kot podjetja brez prenosa (za 6 odstotkov). V storitvenih dejavnostih (Slika 5) so imela podjetja s prenosom v obdobju 2007-2008, torej tudi ob nastopu krize, veliko večjo

rast zaposlenosti kot podjetja brez prenosa (za 7 oziroma 3 odstotne točke). Po drugi strani pa je bil leta 2009 padec zaposlenosti večji v teh podjetjih, kot v podjetjih brez prenosa (za 6 odstotnih točk), vendar se je ta razlika v letu 2010 nekoliko zmanjšala (4 odstotne točke).

42

Sklenemo lahko, da so v času negotovih razmer na trgu dela, ki so nastali z nastopom gospodarske in finančne krize, podjetja v predvsem proizvodnih dejavnostih izgubila nekoliko več delovnih mest, če so v preteklosti prenesla procese na tuje trge. Razloge lahko najdemo tudi v tem, kot kažejo rezultati analiz (Jaklič in Čirjaković, 2011), da proizvodna podjetja s prenosom na tuje trge predvsem znižujejo stroške dela. Odgovor na vprašanje, če je prenos na tuje trge res socialna bomba je tako nekoliko bolj kompleksen, vsekakor pa njegovi učinki na delovna mesta ne dosegajo razsežnosti, ki se mu morda pripisujejo. Prav tako so pogoji, v katerih poslujejo podjetja v času gospodarske in finančne krize zelo nepredvidljivi. Vseeno lahko na podlagi rezultatov ocenimo, da na ravni države, prenos na tuje trge ne predstavlja pomembne nevarnosti za izgubo delovnih mest na domačem trgu. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da je večina opazovanih podjetij menila, da so s prenosom spremenila strukturo delovnih mest, saj so ustvarila večji delež visokokvalificiranih delovnih mest.

8. Kje smo v primerjavi z drugimi podjetji v Evropi?

Pri merjenju razširjenosti in učinkov prenosa poslovnih procesov v svetovnem gospodarstvu se pogosto soočamo s težavo, da metodologija raziskovanj ni dovolj transparentna in primerljiva, zaradi česar je interpretacija rezultatov otežena. Raziskovanja so pogosto tudi nacionalno osredotočena, razširjenost in učinki prenosa pa se med državami razlikujejo, tako kot se države razlikujejo v odprtosti gospodarstva, geografski lokaciji, stroških delovne sile, znanju in tehnologijah, kulturni ali institucionalni raznolikosti itn.

V prispevku predstavljena anketa SURS-a, v kateri je sodelovalo dvanajst držav Evropske unije², pa je metodološko usklajena med državami in zagotavlja mednarodno primerljivost. Po podatkih Eurostata se razširjenost prenosa med slovenskimi in drugimi podjetji v EU vidneje ne razlikuje (Slika 6). V obdobju 2001-2009 je v povprečju 22 odstotkov velikih in srednjih podjetij (s 100 in več zaposlenimi) v državah EU preneslo procese na tuje trge, in sicer največ podjetij na Irskem (41 odstotkov) in Danskem (33 odstotkov) ter najmanj na Češkem (6 odstotkov) in Portugalskem (16 odstotkov).

² Češka Republika (CZ), Danska (DK), Nemčija (DE), Italija (IT), Nizozemska (NL), Portugalska (PT), Finska (FI), Švedska (SE), Irska (IE) in Slovenija (SI)

Slika 6:
Prenos na tuje trge v državah EU, v % podjetij

Vir: Eurostat

43

V državah EU se je za prenos na tuje trge odločilo največ podjetij iz predelovalnih dejavnosti (67 odstotkov v povprečju), ki so pripadala skupini podjetij (87 odstotkov v povprečju), prenesla pa so predvsem proizvodnjo blaga in storitev (63 odstotkov v povprečju). Slovenska podjetja in podjetja iz drugih držav EU so se razlikovala predvsem v trgih, na katere so prenesla procese. Medtem ko so slovenska izbrala predvsem bližnje evropske trge izven EU (85 odstotkov v povprečju), so podjetja iz drugih držav EU izbrala trge znotraj EU (76 odstotkov v povprečju). Podjetja iz drugih držav EU so se tudi pogosteje odločala za prenos na bolj oddaljene trge, kot sta Kitajska (20 odstotkov v povprečju) in Indija (14 odstotkov v povprečju) v primerjavi s slovenskimi (na Kitajsko je preneslo procese 12 odstotkov, v Indijo pa 3 odstotke slovenskih podjetij).

Prenos na tuje trge je imel največji učinek na povečanje konkurenčnosti kar v šestih od deset držav (tudi v Sloveniji), pri ostalih pa je na drugem mestu, takoj za znižanjem stroškov dela. V državah EU je prenos povečal tudi dostop do novih trgov ter specializiranih znanj in tehnologij. V drugih državah EU je zaradi prenosa izgubilo delovna mesta v povprečju 61 odstotkov podjetij, ki so prenesla procese na tuje trge, v povprečju 37 odstotkov podjetij pa jih je ustvarilo. Tako so podjetja iz drugih držav EU izgubila več delovnih mest kot slovenska podjetja. Kljub temu je večina podjetij iz drugih držav EU ocenila, da večjih sprememb v številu zaposlenih ne pričakujejo, tako z vidika nižje kot višje kvalificiranih delovnih mest.

Podjetja v drugih državah EU so se pri prenosu na tuje trge najpogosteje srečevala s težavami, povezanimi z nujnostjo bližine porabnikom, zakonodajnimi in administrativnimi ter jezikovnimi in kulturnimi ovirami, saj so procese prenesla tudi na bolj oddaljene trge. Slovenska podjetja so bolj naklonjena izkoriščanju prednosti geografske bližine in manjšim

jezikovnim ter kulturnim razlikam. Pri odločanju za prenos pa se morajo podjetja zavedati tudi velikega pomena kadrov, ki posedujejo znanje in izkušnje s poslovanjem na tujih trgih in prenosom poslovnih procesov.

44

Podjetja iz drugih držav EU in Slovenije so med najmanj pomembne ovire uvrstila možnost, da prenos ni v skladu z družbenimi vrednotami podjetja. Podjetja tako niso odklonilna do prenosa na tuje trge, temveč bi za to odločitev potrebovala določene spodbude. Glede na ugodne učinke prenosa na podjetje in dejstvo, da podjetja, ki so se odločila za prenos, ustvarjajo višjo dodano vrednost in so bolj produktivna kot podjetja, ki procesov niso prenesla, bi bilo smiselno spodbujati ustvarjanje gospodarskega okolja, bolj naklonjenega tovrstni internacionalizaciji.

Spodbude za takšno internacionalizacijo podjetij so v današnjem gospodarskem okolju šibke, čeprav prenos na tuje trge zagotavlja ne le prednosti na ravni podjetja, temveč tudi prednosti na ravni gospodarstva. Spodbude bi lahko usmerili v spoznavanje in razumevanje učinkov prenosa na tuje trge, predvidenih stroškov in slabostih prenosa ter administrativnih in zakonodajnih zahtevah na, predvsem bližnjih trgih, katerim so slovenska podjetja bolj naklonjena. Z vidika gospodarstva pa je pomembno spremljati tudi, katere vrste poslovnih procesov podjetja prenašajo na tuje trge, kar je pomembno tako za razvoj podjetja kot razvoj gospodarstva. Gospodarstva so lahko manj naklonjena prenosu raziskav in razvoja na tuje trge, saj so le-ta osnova za ustvarjanje inovacij, intelektualne lastnine, znanja in tehnologij, ter pomembno vplivajo na razvitost gospodarstva.

9. Zaključek

S prenosom poslovnih procesov na tuje trge podjetja izkoriščajo razlike v trgih, s čimer lahko ohranijo in povečajo konkurenčnost. Razlike v trgih pa niso le cenovne, temveč prispevajo tudi k izboljšanju inovacijske sposobnosti in tehnološke razvitosti podjetij, še posebej kadar je prenos izveden znotraj skupine podjetij, saj v tem primeru podjetja obdržijo pridobljene prednosti znotraj podjetja. Spodbude za takšno internacionalizacijo podjetij so v današnjem gospodarskem okolju šibke, čeprav prenos na tuje trge omogoči ne le prednosti na ravni podjetja, temveč tudi prednosti na ravni gospodarstva. Prenos lahko prispeva k ustvarjanju novih visokokvalificiranih delovnih mest in prestrukturiranju podjetja v smeri dejavnosti z višjo dodano vrednostjo, kar lahko s časom spodbudi gospodarsko rast in izboljšanje gospodarskega položaja države.

10. Viri in literatura

AJPES: letna poročila poslovnih subjektov, 2009

Ćirjaković, Jelena: **Prenos poslovnih aktivnosti in procesov na mednarodne trge kot vir konkurenčnih prednosti slovenskih podjetij**. Doktorska disertacija. Ljubljana, Ekonomska fakulteta, 2010.

»Delavcem predstavili selitev proizvodnje«. **Delo**, <http://www.delo.si/clanek/102047>, 2010

Eurostat: Cronos Statistics Database, **International Sourcing**, 2010

Jaklič Andreja, Ćirjaković Jelena: Exploring effects of international sourcing: differences between manufacturing and services firms. **Proceedings of the 37th EIBA, Annual Conference, ASE, Bucharest, December, 2011**

Meh, Borut: »Bo Mura selila proizvodnjo v države s cenejšo delovno silo?«. http://www.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/42051, 2003

SURS: **Baza podatkov o sourcingu na tuje trge**, 2009

UNCTAD: **World Investment Report**, 2011

Leto	Domače končno trošenje za blago in tržne storitve														
	Prebivalstvo				Investicije v osn. sredstva				Širša država				Skupno		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2006	15955	6.6	0.45	7959	10.4	1.37	2073	8.5	0.50	25988	7.9	0.74	25988	7.9	0.74
2007	17205	7.8	0.73	9631	21.0	0.99	2212	6.7	1.16	29048	11.8	0.87	29048	11.8	0.87
2008	19243	8.8	0.00	10405	9.78	0.87	2526	14.18	1.35	32174	9.50	0.87	32174	9.50	0.87
2009	18852	-2.30	-2.78	8369	-22.11	-23.57	2512	-0.57	2.56	29732	-8.70	-9.29	29732	-8.70	-9.29
2010	19578	0.74	3.64	7651	-9.69	-5.79	2512	-0.10	-1.79	29741	-2.24	-1.78	29741	-2.24	-1.78
2010/I	4390	-0.25		1733	-14.42		557	1.46		6680	-4.23		6680	-4.23	
II	4940	0.10		2053	-5.64		625	0.88		7618	-1.45		7618	-1.45	
7	1735	-1.38	0.17	676	-9.58	-0.69	203	-2.10	0.08	2614	-3.69	-0.07	2614	-3.69	-0.07
8	1632	1.30	0.73	635	-9.95	-0.75	201	-6.17	0.23	2468	-2.47	0.28	2468	-2.47	0.28
9	1760	3.02	0.72	641	-13.24	-2.85	184	-0.09	-0.94	2584	-1.77	-0.46	2584	-1.77	-0.46
III	5126	0.95		1951	-10.93		588	-2.93		7665	-2.65		7665	-2.65	
10	1753	1.31	0.46	661	-13.04	-2.07	203	-1.38	-0.77	2616	-2.94	-0.36	2616	-2.94	-0.36
11	1617	4.45	1.00	614	-9.26	-0.54	217	1.43	-1.80	2447	0.38	0.37	2447	0.38	0.37
12	1752	0.53	0.99	640	-0.75	2.30	323	0.45	-2.16	2715	0.22	1.13	2715	0.22	1.13
IV	5121	2.01		1914	-8.00		743	0.22		7778	-0.82		7778	-0.82	
2011/1	1434	3.27	0.38	487	-2.40	0.04	202	18.40	3.41	2123	3.15	0.69	2123	3.15	0.69
2	1395	4.52	-0.42	521	-3.93	-1.82	184	2.51	0.55	2100	2.12	-0.70	2100	2.12	-0.70
3	1659	-0.47	-0.01	621	-10.26	-0.89	199	-3.56	-0.07	2479	-3.36	-0.23	2479	-3.36	-0.23
I	4488	2.23		1629	-6.02		585	5.13		6702	0.33		6702	0.33	
4	1627	1.49	-0.64	558	-11.32	-1.70	213	10.20	1.06	2399	-1.14	-0.70	2399	-1.14	-0.70
5	1695	5.24	-0.16	612	-13.66	-1.51	203	-4.04	-0.13	2511	-0.83	-0.51	2511	-0.83	-0.51
6	1738	0.70	-0.13	583	-18.30	-2.82	200	-9.06	-0.74	2521	-5.21	-0.88	2521	-5.21	-0.88
II	5060	2.44		1754	-14.56		616	-1.40		7430	-2.46		7430	-2.46	
7	1698	-2.12	-1.19	598	-11.60	-1.99	208	2.11	-0.18	2503	4.24	-1.31	2503	4.24	-1.31
8	1713	4.92	0.93	541	-14.82	-2.51	216	7.51	0.93	2469	0.05	0.07	2469	0.05	0.07
9	1799	2.27	0.51	581	-9.34	-2.52	181	-1.71	-1.12	2561	-0.89	-0.39	2561	-0.89	-0.39
III	5210	1.63		1719	-11.90		604	2.76		7533	-1.73		7533	-1.73	
10	1816	3.59	0.69	581	-11.98	-2.49	197	-3.30	-1.39	2594	-0.87	-0.29	2594	-0.87	-0.29

Leto	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	medletna stopnja	mio. €	medlet stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2006	16760	17,9	1,35	58481	18,7	1159833	10,1	106,4	1,8	103,4	3,8		
2007	19887	15,7	0,85	67401	15,3	1237251	6,7	105,7	2,1	104,9	1,5		
2008	19724	1,74	-0,68	7407	9,90	1308960	5,4	109,3	3,4	108,0	2,9		
2009	16006	-18,85	-2,186	5773	-22,07	1090939	-16,6	107,3	-1,82	107,0	-0,84		
2010	18251	14,02	16,09	6359	10,16	1338504	22,63	110,3	2,75	112,7	5,27		
2010/II	4677	16,44		1595	10,34	335793	26,32	109,0	0,91	113,3	6,36		
7	1591	14,65	0,78	596	13,91	124166	22,54	111,2	4,60	114,9	6,95		
8	1294	22,64	1,18	514	20,18	107412	34,99	113,8	6,66	113,8	6,43		
9	1711	15,38	0,52	578	15,04	119938	29,26	112,5	6,17	114,1	6,41		
III	4596	17,07		1688	16,15	351516	28,44	112,5	5,81	114,2	6,60		
10	1640	9,77	-0,97	572	7,93	121247	21,71	112,4	7,61	113,2	6,47		
11	1685	15,07	1,38	586	14,98	123208	25,60	112,9	4,96	112,8	5,70		
12	1474	19,20	2,95	590	19,19	121837	21,90	111,5	3,80	114,2	6,11		
IV	4799	14,40		1748	13,90	366292	23,06	112,3	5,43	113,4	6,09		
2011/1	1519	24,32	1,99	447	29,01	108562	33,32	113,7	6,20	117,1	7,61		
2	1576	19,53	0,94	542	28,34	120715	25,75	115,3	8,67	116,9	6,76		
3	1867	13,93	1,95	644	14,01	136887	17,74	117,3	7,45	117,2	5,59		
I	4961	18,74		1633	22,44	366164	24,68	115,5	7,44	117,1	6,64		
4	1676	15,47	0,21	592	21,38	121842	14,76	118,4	11,08	117,2	4,75		
5	1816	16,43	1,43	608	12,47	130688	22,37	117,7	6,83	116,7	3,03		
6	1798	7,85	-0,13	656	15,95	124661	1,23	115,6	4,97	116,7	1,69		
II	5289	13,08		1856	16,43	377191	12,22	117,3	7,59	116,9	3,14		
7	1694	6,50	-1,50	630	5,71	129156	3,85	118,1	6,25	117,2	2,03		
8	1493	15,37	1,29	575	11,93	122480	13,80	117,3	3,03	118,1	3,77		
9	1874	9,50	-0,77	672	16,34	131592	9,37	119,3	6,00	117,9	3,33		
III	5061	10,11		1876	11,24	383229	8,78	118,2	5,08	117,7	3,04		
10	1755	7,03	-1,98	624	9,23	131456	8,28	118,3	5,23	119,1	5,21		
11	1839	9,17	0,31	650	10,98	136759	10,99	120,3	6,50	118,3	4,88		

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Uvoz Slovenije*			Uvoz Slovenije izven EU27**				Uvoz EU27**			Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**	
	mio.€	letni porast	mesečna rast	mio.€	medletna stopnja	mio.€	medletna stopnja	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja
2006	18313	18,3	1,29	4278,7	27,0	1351896	14,6	115,7	8,0	111,0	8,5			
2007	21236	16,0	0,87	6050,0	41,4	1422211	5,2	120,2	3,9	111,7	0,6			
2008	22648	6,65	-0,05	7240,0	19,7	1550276	8,12	128,0	6,8	121,8	8,7			
2009	16773	-25,94	-28,77	5527	-23,65	1198313	-22,70	117,8	-7,96	108,9	-10,53			
2010	19504	16,29	17,44	7292	31,94	1482947	23,70	128,0	8,65	123,8	13,65			
2010/II	4925	21,01		1783	34,41	371425	29,59	128,7	8,59	124,8	13,99			
7	1638	14,91	0,22	570	31,44	129995	29,34	130,6	11,59	128,8	16,75			
8	1416	16,13	0,43	510	28,37	125132	35,86	132,7	14,60	128,4	18,87			
9	1783	18,42	0,07	695	39,43	131787	25,78	131,2	12,60	127,2	17,32			
III	4836	16,54		1775	33,52	386914	30,11	131,5	12,92	128,1	17,84			
10	1815	18,66	-0,45	737	48,68	129262	23,94	133,3	15,54	126,3	19,35			
11	1871	21,29	2,12	764	49,49	138561	32,31	130,7	12,93	126,1	16,52			
12	1701	21,42	2,34	664	57,05	132734	29,49	131,8	14,60	130,0	19,25			
IV	5387	20,43		2165	51,44	400557	28,58	131,9	14,35	127,4	18,37			
2011/1	1590	26,62	2,37	653	39,96	139867	32,62	135,4	14,84	134,5	18,68			
2	1719	22,95	2,15	659	23,24	130867	26,49	138,5	15,20	134,3	17,19			
3	2024	18,85	2,51	752	31,60	147691	17,15	138,3	13,88	137,3	17,67			
I	5332	22,41		2064	31,23	418425	24,91	137,4	14,64	135,4	17,84			
4	1769	13,60	0,28	709	26,08	138064	16,76	137,9	8,23	137,5	12,43			
5	1967	14,09	1,53	684	13,69	143638	16,60	136,5	6,83	135,4	9,12			
6	1825	11,03	-0,49	658	6,25	137517	2,26	137,8	5,18	137,2	7,11			
II	5561	12,91		2051	15,02	419219	11,52	137,4	6,73	136,7	9,51			
7	1727	5,44	-2,61	641	12,40	138332	5,22	137,5	5,35	136,1	5,68			
8	1670	17,98	0,03	662	29,99	140257	10,49	139,5	5,11	137,7	7,30			
9	2033	14,02	-0,40	732	5,21	142133	5,92	141,0	7,52	136,5	7,30			
III	5430	12,28		2035	14,63	420723	7,16	139,4	5,99	136,8	6,76			
10	1874	3,23	-2,27	709	-3,82	142647	8,91	141,0	5,78	138,8	9,90			
11	1953	4,36	-0,22	762	-0,34	143959	2,81	141,8	8,49	138,9	10,15			

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU														
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gradbena aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27			Anketna stopnja brezposelnosti		
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	EU 15	Slovenija		
2006	108,00	4,0	108,78	4,6	107,28	4,1	104,06	4,1	104,06	4,1	8,2	7,7	5,9		
2007	111,61	3,3	113,04	3,9	111,27	3,7	107,73	3,5	107,73	3,5	7,1	7,4	4,9		
2008	109,13	-2,2	108,05	-4,4	103,33	-7,1	111,06	3,1	111,06	3,1	7,0	7,2	4,4		
2009	91,18	-16,2	91,31	-15,2	93,35	-9,6	107,76	-3,0	107,76	-3,0	8,9	9,0	6,0		
2010	97,38	6,5	97,93	7,3	88,85	-4,4	110,34	2,1	110,34	2,1	9,6	9,5	7,2		
2010/II	98,23	8,5	99,94	9,0	94,80	-1,7	109,00	2,2	109,00	2,2	9,5	9,4	7,1		
7	97,76	7,2	99,89	7,9	91,77	-3,6	112,97	3,1	112,97	3,1	9,3	9,2	7,1		
8	84,01	8,2	84,82	9,2	79,53	-2,6	108,10	2,7	108,10	2,7	9,3	9,2	7,1		
9	102,97	6,1	106,07	6,8	95,66	-3,2	109,02	3,0	109,02	3,0	9,4	9,4	7,0		
III	94,91	7,1	96,93	7,9	88,99	-3,2	110,03	2,9	110,03	2,9	9,3	9,3	7,1		
10	105,79	7,0	107,78	7,9	98,83	-0,9	114,20	2,8	114,20	2,8	9,6	9,6	7,6		
11	106,03	7,8	106,86	8,4	95,04	-1,6	112,36	2,9	112,36	2,9	9,5	9,5	7,7		
12	97,28	8,5	96,12	9,1	81,54	-9,0	136,48	2,0	136,48	2,0	9,6	9,5	8,1		
IV	103,03	7,7	103,25	8,4	91,80	-3,7	121,01	2,5	121,01	2,5	9,6	9,5	7,8		
2011/1	97,20	6,5	95,34	8,5	73,82	-0,4	103,53	3,4	103,53	3,4	9,9	9,9	8,5		
2	98,97	7,5	98,96	9,5	78,75	4,2	98,84	3,7	98,84	3,7	9,9	9,9	8,6		
3	108,58	5,0	109,96	6,4	90,26	-2,1	108,60	1,3	108,60	1,3	9,8	9,7	8,5		
I	101,58	6,3	101,42	8,1	80,94	0,4	103,66	2,8	103,66	2,8	9,9	9,8	8,5		
4	100,31	5,2	102,93	6,9	90,27	-0,8	112,49	4,7	112,49	4,7	9,4	9,4	8,0		
5	102,39	4,4	105,75	6,3	92,74	0,9	111,05	1,4	111,05	1,4	9,4	9,3	7,7		
6	103,61	2,3	106,92	2,6	95,32	-7,5	112,24	2,0	112,24	2,0	9,3	9,3	7,5		
II	102,10	3,9	105,20	5,2	92,78	-2,7	111,93	2,7	111,93	2,7	9,4	9,3	7,7		
7	101,38	3,5	104,79	4,7	93,94	2,6	115,51	2,2	115,51	2,2	9,4	9,4	7,9		
8	87,83	4,6	89,99	5,7	81,53	1,6	110,80	2,5	110,80	2,5	9,4	9,5	7,8		
9	104,66	2,0	109,06	2,9	97,35	1,1	111,48	2,3	111,48	2,3	9,6	9,6	7,9		
III	97,96	3,3	101,28	4,3	90,94	1,8	112,60	2,3	112,60	2,3	9,5	9,5	7,9		
10	106,64	0,8	109,86	1,9	97,84	-1,0	117,16	2,6	117,16	2,6	9,7	9,9	8,2		
11	105,76	-0,3	107,89	1,0	-	-	114,51	1,9	114,51	1,9	9,9	10,0	8,2		

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v EU													
	Poslovna klima EU13			Naročila, predelovalna dejavnost EU27			Naročila, gradbeništvo EU27			Trgovina na drobno pričakovanja EU27			Poslovni optimizem EU27	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija		
2006	1,05	1,11	-2,7	15,64	-6,64	7,06	12,01	9,57	1,6	9,8				
2007	1,29	0,24	2,96	5,66	-8,07	-1,43	14,11	2,1	3,7	11,6				
2008	-0,38	-1,67	-15,51	-18,47	-17,24	-9,17	-3,58	-17,69	-10,09	-4,28				
2009	-2,55	-2,17	-53,00	-37,49	-45,33	-28,09	-13,12	-9,54	-26,53	-16,44				
2010	0,45	2,92	-24,36	28,65	-43,25	2,08	6,02	19,12	-5,13	21,40				
2010/III	0,7	3,0	-17,0	34,7	40,9	1,4	8,3	16,5	-1,9	19,9				
10	0,9	2,5	-17,1	30,5	-39,2	7,7	12,9	12,8	-2,7	15,5				
11	0,9	2,2	-16,3	30,2	-41,5	3,1	11,6	8,3	-4,5	13,9				
12	1,3	2,3	-11,3	32,6	-44,2	3,6	7,3	9,8	-2,2	15,9				
IV	1,0	2,3	-14,9	31,1	-41,6	4,8	10,6	10,3	-3,1	15,1				
2011/1	1,5	2,1	-11,8	30,8	-46,8	1,8	-1,5	6,5	1,4	14,8				
2	1,5	1,9	-10,0	30,4	-42,8	7,8	4,4	3,1	3,3	13,9				
3	1,4	1,5	-5,8	30,4	-44,0	5,3	10,5	4,6	5,3	12,3				
I	1,5	1,8	-9,2	30,5	-44,5	5,0	4,5	4,7	3,3	13,7				
4	1,3	0,9	-5,1	25,2	-39,0	5,1	8,8	-4,9	4,5	9,6				
5	1,0	0,6	-6,5	16,6	-36,5	8,1	8,6	4,1	3,3	6,5				
6	1,0	0,6	-4,6	18,6	-35,8	10,5	2,4	0,3	2,0	6,9				
II	1,1	0,7	-5,4	20,1	-37,1	7,9	6,6	-0,2	3,3	7,7				
7	0,4	-0,2	-7,6	11,7	-32,1	10,8	4,3	-9,2	-2,1	2,2				
8	0,1	-0,6	-9,5	6,7	-35,3	4,9	-7,7	-14,8	-2,3	-1,0				
9	-0,1	-0,8	-14,2	1,9	-36,2	3,3	-6,8	-19,6	-5,6	-5,4				
III	0,1	-0,5	-10,4	6,8	-34,5	6,3	-6,3	-14,5	-3,3	-1,4				
10	-0,2	-1,1	-17,2	0,1	-37,5	1,7	-4,2	-17,1	-9,8	-7,2				
11	-0,4	-1,3	-19,8	-3,5	-37,1	4,4	-8,1	-19,7	-12,5	-8,0				
12	-0,3	-1,6	-21,9	-10,6	-41,1	3,1	-11,8	-19,1	-13,6	-11,4				
IV	-0,3	-1,3	-19,6	-4,7	-38,6	3,1	-8,0	-18,6	-12,0	-8,9				

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji						Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji		Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji			
	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo		Trgovina na drobno preprodajalstva		Poslovni optimizem	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba
2006	10.3	7.7	4.5	19.3	-6.4	8.7	36.1	1.1	9.8	10.8	9.8	10.8
2007	13.4	3.1	8.3	3.8	13.0	19.4	40.9	4.8	11.6	1.8	11.6	1.8
2008	2.2	-11.2	-19.3	-2.76	-6.5	-19.5	30.5	-10.4	4.3	-15.9	4.3	-15.9
2009	-22.3	-25.5	-61.7	-42.4	-61.7	-55.2	0.0	-30.5	-22.9	-18.6	-22.9	-18.6
2010	-8.8	12.9	-24.6	3.71	-68.8	-7.1	24.9	24.8	-0.9	22.0	-0.9	22.0
2010/III	-5.7	11	-16.4	41.5	-64.3	-4.3	29.8	15.4	2.7	20.7	2.7	20.7
10	-7	5	-5.2	36.1	-56.7	2.9	30.8	9.0	4.4	18.9	4.4	18.9
11	-10	6	-16.8	28.1	-57.5	-1.1	26.7	6.6	-6.5	9.3	-6.5	9.3
12	-12	5	-18.9	2.73	-68.8	-0.8	23.4	3.8	-7.7	9.4	-7.7	9.4
IV	-9.7	5.3	-13.6	30.5	-61.0	0.3	27.0	6.5	-3.3	12.5	-3.3	12.5
2011/1	-7	3	-21.6	25.9	-73.8	1.2	17.0	16.8	4.1	10.1	4.1	10.1
2	-6	4	-18.0	25.3	-75.2	2.4	24.5	2.0	7.3	10.4	7.3	10.4
3	-6	9	-9.9	20.5	-75.6	8.1	16.6	-10.3	5.8	5.4	5.8	5.4
I	-6.3	5.3	-16.5	23.9	-74.9	3.9	19.4	2.8	5.7	8.6	5.7	8.6
4	-3	8	2.4	16.0	-63.3	16.6	22.2	-18.7	9.8	4.1	9.8	4.1
5	-2	6	-7.8	16.0	-57.5	13.3	35.9	3.7	5.7	2.5	5.7	2.5
6	-5	1	-10.3	12.4	-57.5	9.5	26.0	-0.3	-1.1	0.0	-1.1	0.0
II	-3.3	5.0	-5.2	14.8	-59.4	13.1	28.0	-5.1	4.8	2.2	4.8	2.2
7	-6	0	-11.3	1.2	-50.4	14.4	23.2	4.2	-2.9	-4.3	-2.9	-4.3
8	-6	0	-19.2	0.1	-48.5	15.6	10.9	-25.1	-1.1	-2.7	-1.1	-2.7
9	-4	1	-21.1	-3.8	-51.2	12.7	29.5	-4.8	1.7	-3.3	1.7	-3.3
III	-5.3	0.3	-17.2	-0.8	-50.0	14.2	21.2	-8.6	-0.8	-3.4	-0.8	-3.4
10	-10	-3	-16.0	-10.8	-52.3	4.4	34.0	3.2	-7.7	-12.1	-7.7	-12.1
11	-12	-2	-26.4	-9.6	-52.6	4.9	40.0	13.3	-12.9	-6.4	-12.9	-6.4
12	-14	-2	-27.9	-9.0	-54.8	14.0	17.6	-5.8	-12.4	-4.7	-12.4	-4.7
IV	-12.0	-2.3	-23.4	-9.8	-53.2	7.8	30.5	3.6	-11.0	-7.7	-11.0	-7.7

Leto	Industrijska produkcija											
	Skupno			Rudarstvo			Predelovalna industrija			Oskrba (el., plin, voda)		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2006	123.7	6.1	0.52	115.0	10.5	0.52	123.2	6.5	0.53	129.6	-0.9	0.06
2007	131.3	6.2	0.56	119.2	3.6	0.69	132.4	7.5	0.65	115.2	-1.1	-0.96
2008	129.1	-1.7	-0.06	117.3	-1.6	-0.32	130.2	-1.7	-0.03	116.2	0.9	0.00
2009	107.6	-16.7	-1.64	113.7	-3.1	-0.29	107.1	-17.7	-1.77	107.5	-7.5	-0.64
2010	115.3	7.1	0.78	127.5	12.1	1.00	115.3	7.6	0.84	107.8	0.3	-0.06
2010/II	116.8	11.5	-	124.6	14.4	-	117.8	12.7	-	98.0	-2.5	-
7	113.5	7.1	-0.25	123.9	16.6	5.92	114.9	7.8	-0.23	94.2	-3.7	-1.89
8	103.2	14.0	0.87	130.4	39.6	7.86	103.2	15.1	0.89	96.6	1.0	-0.15
9	125.6	5.1	0.00	140.8	22.4	5.01	126.2	3.9	-0.34	109.4	13.6	1.88
III	114.1	8.3	-	131.7	26.2	-	114.8	8.9	-	100.1	3.7	-
10	124.3	6.0	-1.27	152.8	24.4	2.37	124.1	5.8	-1.46	112.0	2.3	0.99
11	128.4	5.3	0.93	152.9	4.4	0.38	128.4	6.1	0.95	115.8	0.3	0.75
12	121.1	13.5	3.72	136.1	41.5	1.98	118.8	13.5	3.85	134.4	11.4	2.62
IV	124.6	8.1	-	147.3	16.6	-	123.8	8.3	-	120.7	4.8	-
2011/1	98.5	14.0	0.50	92.0	-5.6	-6.13	97.4	14.9	0.45	99.1	11.0	0.67
2	97.3	6.9	-0.32	98.7	-0.7	-7.15	96.7	7.1	-0.13	93.4	6.3	0.74
3	117.4	6.7	1.27	116.0	-8.4	-6.05	119.6	7.5	1.66	92.6	3.6	0.71
I	104.4	9.0	-	102.2	-5.2	-	104.6	9.5	-	95.0	6.9	-
4	99.8	3.7	-0.56	116.9	-4.3	-4.22	100.5	3.6	-0.64	83.8	5.7	-0.27
5	110.9	4.6	0.70	103.4	-22.4	-4.92	113.8	5.6	0.80	82.8	3.2	0.25
6	111.1	3.7	-0.35	120.6	0.2	0.02	114.4	4.0	-0.22	77.5	2.4	-1.42
II	107.3	4.0	-	113.6	-9.3	-	109.6	4.4	-	81.4	3.8	-
7	100.2	-0.9	-1.9	124.9	-8.6	2.09	101.3	-1.4	-2.11	80.1	4.4	-1.59
8	89.3	-1.3	-1.00	119.0	-17.9	4.30	88.4	-2.3	-1.26	84.2	11.8	0.95
9	113.5	2.9	-0.97	135.0	-2.5	5.34	115.8	3.3	-1.29	84.7	-0.4	0.48
III	101.0	0.4	-	126.3	-9.8	-	101.8	0.1	-	83.0	5.1	-
10	106.6	-1.7	-2.00	134.7	-6.5	3.74	107.2	-2.1	-2.48	90.1	3.8	-0.10
11	112.4	1.0	-0.39	151.4	-1.5	2.03	111.9	-0.2	-0.54	101.2	11.9	1.35

Leto	Gradbeništvo in turizem																			
	Gradbeništvo					Nočitve domačih gostov					Nočitve tujih gostov					Skupaj nočitve				
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast		
2006	35522	7,2	0,79	3231	1,9	0,09	4486	2	0,24	7717	1,9	0,18								
2007	39383	10,9	0,80	3394	4,9	0,46	4867	8,4	0,74	8261	6,9	0,62								
2008	43591	10,7	0,86	3543	4,4	0,39	4809	-1,2	-0,08	8352	1,1	0,11								
2009	41929	-3,0	-0,92	3777	4,8	0,12	4526	-7,0	-0,42	8303	-2,0	-0,205								
2010	36901	-12,0	-1,01	3848	-4,2	-0,35	4923	0,7	0,03	8772	-1,5	-0,13								
2010/II	9596	-13,1	-	880	-3,0	-	1168	-2,0	-	2048	-2,4	-								
7	3377	-14,9	-2,02	556	-9,0	-0,71	776	4,3	1,44	1333	-1,7	0,38								
8	3228	-10,4	-1,56	566	-11,1	-0,48	922	1,6	2,51	1488	-3,6	1,11								
9	3360	-12,1	-0,76	280	-7,9	-0,87	506	4,4	1,39	785	-0,3	0,27								
III	9965	-12,5	-	1402	-9,6	-	2204	3,2	-	3606	-2,2	-								
10	2877	-16,1	-2,39	265	-3,0	0,87	355	7,0	1,79	620	2,5	1,30								
11	3210	-9,2	-0,04	215	-0,5	-0,06	205	-1,1	-1,26	420	-0,8	-0,71								
12	2743	-15,5	-0,53	241	3,2	0,14	227	-5,4	-0,86	469	-1,2	-0,30								
IV	8830	-13,5	-	721	-0,3	-	787	1,0	-	1508	0,4	-								
2011/1	1968	-17,0	-2,26	241	0,1	1,75	335	8,6	1,85	576	4,9	1,78								
2	2200	-19,3	-2,40	336	-2,0	0,17	207	-1,7	-1,84	543	-1,9	-0,69								
3	2685	-21,3	-1,93	269	2,7	1,89	271	11,0	0,68	541	6,7	1,26								
I	6853	-19,5	-	846	0,1	-	813	6,5	-	1660	3,1	-								
4	2593	-16,8	-2,30	279	9,3	3,19	360	17,2	2,77	639	13,6	2,93								
5	2764	-11,7	-1,08	253	-3,0	-1,63	381	-5,0	-2,05	634	-4,2	-1,94								
6	2892	-13,6	-0,90	351	-3,4	-1,04	560	21,6	3,52	911	10,6	1,46								
II	8250	-14,0	-	883	0,4	-	1301	11,3	-	2184	6,6	-								
7	2786	-17,5	-2,13	536	-3,7	-1,93	852	9,7	1,96	1388	4,1	0,23								
8	2966	-8,1	1,15	578	2,1	-1,25	1014	10,0	1,96	1592	7,0	0,67								
9	2969	-11,6	0,32	300	7,3	0,17	562	11,2	1,86	862	9,8	1,25								
III	8721	-12,5	-	1414	0,8	-	2428	10,2	-	3842	6,6	-								
10	2622	-8,9	-0,24	257	-2,9	-0,64	375	5,5	0,91	632	1,9	0,22								
11	2865	-10,7	1,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-								

Leto	Promet														
	Letalski			Cestni			Pomorski			Luški					
PKM	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	tkm	letni porast	mesečna rast
2006	1019	7,8	0,20	12097	9,6	0,60	49155	-6,4	15463	-1,01	49155	-6,4	15463	22,5	1,84
2007	1185	13,7	0,88	13734	13,4	0,97	46587	-5,2	15846	-0,31	46587	-5,2	15846	2,5	0,20
2008	1349	13,8	1,49	16262	18,4	1,50	54715	17,4	16554	1,32	54715	17,4	16554	4,5	0,45
2009	1194	-11,5	-1,16	14762	-9,2	-0,78	51707	-5,5	13356	-0,50	51707	-5,5	13356	-19,3	-1,70
2010	1224	2,5	0,19	-	-	-	57320	10,9	14591	1,01	57320	10,9	14591	9,2	0,66
2010/II	297	-4,8	-	4317	10,7	-	14476	8,7	3760	-	14476	8,7	3760	38,2	-
7	175	6,7	2,55	1330	9,6	-2,04	4778	7,5	1143	-0,19	4778	7,5	1143	-12,9	1,88
8	172	3,6	2,53	1077	9,5	-2,19	4702	22,4	937	1,96	4702	22,4	937	15,4	-3,23
9	136	10,6	1,59	1333	9,5	-2,17	5062	39,8	1035	2,76	5062	39,8	1035	-5,0	-1,79
III	483	6,6	-	3740	9,5	-	14542	22,2	3115	-	14542	22,2	3115	-3,1	-
10	105	7,9	1,17	1335	-6,3	-3,11	5018	26,5	1424	3,57	5018	26,5	1424	-5,4	0,31
11	72	0,1	-0,45	1316	-6,3	-2,78	4913	10,7	1582	6,55	4913	10,7	1582	13,8	3,66
12	68	3,6	0,26	1111	-6,3	-2,32	5037	6,4	1159	0,09	5037	6,4	1159	59,9	0,36
IV	245	4,3	-	3762	-6,3	-	14968	13,9	4165	-	14968	13,9	4165	15,0	-
2011/1	72	10,8	1,43	1231	-3,2	1,54	4989	10,0	1368	-1,05	4989	10,0	1368	-3,6	0,56
2	66	3,1	0,89	1317	-3,2	2,02	4172	4,5	1063	-4,27	4172	4,5	1063	-8,8	-3,39
3	75	4,2	0,74	1432	-3,2	2,26	4433	0,0	1334	-4,13	4433	0,0	1334	38,0	1,59
I	213	6,0	-	3980	-3,2	-	13594	1,9	3765	-	13594	1,9	3765	6,0	-
4	88	27,5	-0,62	1464	1,5	2,11	4320	-14,0	1438	-1,96	4320	-14,0	1438	21,0	3,66
5	102	-0,8	-0,71	1446	1,5	1,87	4752	0,8	1465	-3,25	4752	0,8	1465	9,1	6,34
6	127	1,9	-1,45	1473	1,5	1,56	5264	11,1	1220	-1,12	5264	11,1	1220	-0,8	3,45
II	318	6,9	-	4383	1,5	-	14336	-1,0	4123	-	14336	-1,0	4123	9,6	-
7	175	-0,2	-0,12	-	-	-	5461	14,3	1284	2,70	5461	14,3	1284	12,3	-1,06
8	160	-6,8	-1,81	-	-	-	5367	14,1	1649	5,22	5367	14,1	1649	76,0	9,73
9	136	0,0	0,29	-	-	-	5093	0,6	1174	3,90	5093	0,6	1174	13,4	-1,98
III	471	-2,5	-	-	-	-	15922	9,5	4106	-	15922	9,5	4106	31,8	-
10	101	-4,1	-0,70	-	-	-	5139	2,4	1610	3,38	5139	2,4	1610	13,1	-2,14
11	63	-12,0	-3,84	-	-	-	4961	1,0	1141	2,38	4961	1,0	1141	-27,9	-7,67

Leto	Zaposlenost										Skupaj			
	Zaposlene osebe					Samozaposlene osebe					Iskalci zaposlitve		aktivno prebivalstvo	letni porast
	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast
2006	1.3	66527	1.7	51519	2.7	85836	-6.6	910675	0.6					
2007	3.1	69933	5.1	53303	3.5	71336	-16.9	925334	1.6					
2008	3.1	72300	3.4	55442	4.0	63216	-11.4	942473	1.9					
2009	-2.5	67937	-6.0	58507	5.5	86353	3.71	944524	0.2					
2010	-2.0	61461	-9.5	59824	2.2	100504	16.4	935543	-1.0					
2010/1	-3.7	63327	-10.0	59825	4.9	99591	34.7	935672	-1.1					
2	-3.2	62830	-9.9	59719	4.7	99784	29.3	935822	-1.1					
3	-2.7	62652	-9.6	59568	4.1	98893	24.1	935795	-1.0					
4	-2.2	62419	-9.5	59256	2.7	99316	19.9	938566	-0.8					
5	-1.9	62201	-9.6	58956	1.7	98401	16.4	937271	-0.9					
6	-1.5	62131	-9.5	58897	1.0	98187	13.5	937520	-0.9					
7	-1.5	61789	-9.1	59275	0.9	98406	11.2	934304	-1.0					
8	-1.5	61304	-9.1	59794	1.3	99032	12.4	933010	-0.9					
9	-1.3	60960	-8.8	60428	1.7	97908	10.8	934120	-0.9					
10	-0.8	60546	-9.0	60882	1.9	102683	8.6	938208	-0.7					
11	-1.0	59807	-9.2	60842	1.4	103831	8.8	937237	-0.9					
12	-2.2	57569	-10.9	60445	1.0	110021	13.8	928996	-1.3					
2011/1	-2.3	56634	-10.6	60694	1.5	115132	15.6	935998	0.0					
2	-2.3	56552	-10.0	60945	2.1	115608	15.9	937277	0.2					
3	-2.4	56935	-9.1	61210	2.8	113948	15.2	937052	0.1					
4	-2.3	57626	-7.7	61545	3.9	111561	12.3	938441	0.0					
5	-2.1	58205	-6.4	61736	4.7	108634	10.4	937668	0.0					
6	-2.1	58196	-6.3	61724	4.8	107081	9.1	936291	-0.1					
7	-2.2	57872	-6.3	61373	3.5	107562	9.3	931724	-0.3					
8	-2.0	57543	-6.1	61254	2.4	106996	8.0	930033	-0.3					
9	-2.1	57440	-5.8	61083	1.1	107049	9.3	931540	-0.3					
10	-2.0	57363	-5.3	61164	0.5	110905	8.0	935322	-0.3					
11	-1.9	57006	-4.7	61235	0.6	111069	7.0	934488	-0.3					
12	-	-	-	-	-	112754	2.5	-	-					

Leto	Hamonizirani indeksi cen v Sloveniji (podatki Eurostata)														
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energija		
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	
2005	100.00	2.47	100.00	2.07	100.00	3.26	100.00	3.26	100.00	1.16	100.00	1.16	100.00	11.85	
2006	102.54	2.54	102.06	2.06	103.52	3.52	103.52	3.52	105.55	1.55	108.45	1.55	108.45	8.45	
2007	106.39	3.76	105.31	3.19	108.56	4.87	108.56	4.87	105.07	3.47	112.10	3.47	112.10	3.36	
2008	112.28	5.53	111.28	5.66	114.26	5.25	114.26	5.25	110.32	4.99	122.64	4.99	122.64	9.40	
2009	113.25	0.86	110.85	-0.40	117.96	3.23	117.96	3.23	112.40	1.88	117.13	1.88	117.13	-4.38	
2010	115.62	2.09	113.73	2.60	119.33	1.16	119.33	1.16	112.58	0.16	133.46	0.16	133.46	13.94	
2010/1	113.24	1.84	110.58	1.74	118.52	2.08	118.52	2.08	111.14	0.14	126.26	0.14	126.26	16.98	
2	113.61	1.56	111.00	1.41	118.81	1.90	118.81	1.90	111.23	-0.04	127.44	-0.04	127.44	13.81	
3	114.78	1.78	112.64	1.80	118.98	1.74	118.98	1.74	112.34	-0.04	129.35	-0.04	129.35	15.56	
4	116.05	2.68	114.38	2.96	119.29	2.11	119.29	2.11	113.28	0.73	132.39	0.73	132.39	16.73	
5	116.52	2.44	114.84	2.61	119.77	2.08	119.77	2.08	113.39	0.33	134.30	0.33	134.30	17.00	
6	116.76	2.12	114.87	2.39	120.46	1.60	120.46	1.60	113.70	0.21	134.34	0.21	134.34	13.14	
7	116.08	2.35	113.36	2.99	121.49	1.27	121.49	1.27	112.47	0.14	136.11	0.14	136.11	13.76	
8	116.23	2.42	113.31	3.09	122.03	1.30	122.03	1.30	112.85	0.36	135.64	0.36	135.64	12.70	
9	115.71	2.06	114.26	3.22	118.49	-0.09	118.49	-0.09	112.45	0.17	134.86	0.17	134.86	11.58	
10	115.88	2.09	114.77	3.22	117.96	-0.11	117.96	-0.11	112.64	-0.04	135.95	-0.04	135.95	13.96	
11	116.22	1.62	115.31	2.46	117.88	-0.08	117.88	-0.08	112.82	-0.19	136.17	-0.19	136.17	10.30	
12	116.39	2.20	115.41	3.27	118.22	0.14	118.22	0.14	112.59	0.07	138.76	0.07	138.76	12.64	
2011/1	115.88	2.33	114.74	3.76	118.01	-0.43	118.01	-0.43	111.18	0.04	142.12	0.04	142.12	12.56	
2	115.92	2.03	115.25	3.83	117.12	-1.42	117.12	-1.42	111.14	-0.08	143.10	-0.08	143.10	12.29	
3	117.51	2.38	116.83	3.72	118.72	-0.22	118.72	-0.22	112.96	0.55	144.08	0.55	144.08	11.39	
4	118.37	2.00	118.07	3.23	118.82	-0.39	118.82	-0.39	113.56	0.25	145.60	0.25	145.60	9.98	
5	119.35	2.43	119.27	3.86	119.38	-0.33	119.38	-0.33	114.16	0.68	145.86	0.68	145.86	8.61	
6	118.58	1.56	117.94	2.67	119.72	-0.61	119.72	-0.61	114.15	0.40	143.04	0.40	143.04	6.48	
7	117.31	1.06	115.40	1.80	120.95	-0.44	120.95	-0.44	113.00	0.47	143.67	0.47	143.67	5.55	
8	117.62	1.20	115.67	2.08	121.36	-0.55	121.36	-0.55	113.16	0.27	145.84	0.27	145.84	7.52	
9	118.33	2.26	117.18	2.56	120.47	1.67	120.47	1.67	114.10	1.47	145.26	1.47	145.26	7.71	
10	119.25	2.91	119.10	3.77	119.41	1.23	119.41	1.23	114.72	1.85	147.46	1.85	147.46	8.47	
11	119.44	2.77	119.44	3.58	119.31	1.21	119.31	1.21	115.08	2.00	147.93	2.00	147.93	8.64	
12	118.84	2.10	118.62	2.78	119.15	0.78	119.15	0.78	114.43	1.63	148.27	1.63	148.27	6.85	

Leto	Harmonizirani indeksi cen v evro območju														
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energijska		
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	
2005	100.0	2.2	100.0	2.1	100.0	2.3	100.0	1.5	100.0	1.5	100.0	10.1			
2006	102.2	2.2	102.3	2.3	102.0	2.0	101.6	1.5	101.6	1.5	107.8	7.8			
2007	104.4	2.1	104.2	1.9	104.5	2.5	103.6	2.0	103.6	2.0	110.5	2.6			
2008	107.8	3.4	108.2	4.0	107.2	2.5	106.1	2.5	106.1	2.5	122.9	11.6			
2009	108.1	1.0	107.3	-0.9	109.4	2.0	107.6	1.4	107.6	1.4	112.2	-8.7			
2010	109.8	1.5	109.1	1.6	110.8	1.3	108.6	0.9	108.6	0.9	120.3	7.2			
2010/1	107.99	0.94	106.81	0.58	109.69	1.44	107.09	0.71	107.09	0.71	115.41	3.99			
2	108.33	0.85	107.08	0.49	110.12	1.34	107.48	0.67	107.48	0.67	115.26	3.31			
3	109.53	1.59	108.99	1.59	110.33	1.59	108.46	1.00	108.46	1.00	118.21	7.21			
4	109.98	1.64	109.78	1.97	110.29	1.17	108.66	0.79	108.66	0.79	120.55	9.07			
5	110.10	1.69	109.89	2.01	110.43	1.26	108.77	0.88	108.77	0.88	121.23	9.25			
6	110.10	1.49	109.75	1.63	110.64	1.31	108.83	0.94	108.83	0.94	120.77	6.18			
7	109.63	1.73	108.27	2.00	111.59	1.36	108.32	0.92	108.32	0.92	120.83	8.13			
8	109.85	1.58	108.41	1.69	111.90	1.42	108.66	0.94	108.66	0.94	120.66	6.07			
9	110.19	1.88	109.59	2.23	111.06	1.37	109.02	1.11	109.02	1.11	121.02	7.74			
10	110.52	1.95	110.13	2.37	111.10	1.35	109.32	1.12	109.32	1.12	121.72	8.54			
11	110.62	1.92	110.51	2.34	110.80	1.32	109.29	1.14	109.29	1.14	122.68	7.92			
12	111.29	2.21	111.03	2.87	111.68	1.28	109.70	1.10	109.70	1.10	125.49	10.99			
2011/1	110.50	2.32	109.94	2.93	111.34	1.50	108.36	1.19	108.36	1.19	129.24	11.98			
2	110.96	2.43	110.31	3.02	111.91	1.63	108.71	1.14	108.71	1.14	130.34	13.08			
3	112.47	2.68	112.72	3.42	112.14	1.64	110.07	1.48	110.07	1.48	133.62	13.04			
4	113.10	2.84	113.51	3.40	112.54	2.04	110.60	1.79	110.60	1.79	135.56	12.45			
5	113.11	2.73	113.60	3.38	112.44	1.82	110.68	1.76	110.68	1.76	134.69	11.10			
6	113.10	2.72	113.30	3.23	112.84	1.99	110.80	1.81	110.80	1.81	133.98	10.94			
7	112.41	2.54	111.45	2.94	113.81	1.99	110.00	1.55	110.00	1.55	135.11	11.82			
8	112.62	2.52	111.62	2.96	114.08	1.95	110.37	1.57	110.37	1.57	134.86	11.77			
9	113.48	2.99	113.68	3.73	113.22	1.94	111.22	2.02	111.22	2.02	136.04	12.41			
10	113.87	3.03	114.41	3.89	113.13	1.83	111.55	2.04	111.55	2.04	136.86	12.44			
11	113.98	3.03	114.79	3.87	112.87	1.86	111.53	2.04	111.53	2.04	137.75	12.28			
12	114.35	2.75	114.73	3.33	113.84	1.93	111.94	2.04	111.94	2.04	137.64	9.68			

Leto	Industrijske cene															
	Skupaj				Oprema				Repromaterial				Živiljske potreščine			
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	
2006	102,42	2,4	0,26	100,17	0,2	0,09	103,65	3,6	0,44	101,57	1,6	0,08	101,57	1,6	0,08	
2007	108,00	5,5	0,53	101,09	0,9	0,01	111,55	7,6	0,65	104,78	3,2	0,39	104,78	3,2	0,39	
2008	114,03	5,6	0,38	104,72	3,6	0,50	117,98	5,8	0,32	110,67	5,6	0,39	110,67	5,6	0,39	
2009	113,58	-0,4	-0,16	102,96	-1,6	-0,43	116,68	-1,1	-0,17	110,25	-0,4	-0,15	110,25	-0,4	-0,15	
2010	115,90	2,0		102,58	-0,4		120,07	2,9		111,36	1,0		111,36	1,0		
2010/III	116,46	2,8	-	102,84	0,3	-	120,87	3,8	-	111,59	1,5	-	111,59	1,5	-	
10	117,08	3,1	0,25	102,76	0,6	-0,06	121,74	4,0	0,39	112,06	1,6	0,11	112,06	1,6	0,11	
11	117,11	3,2	0,22	102,65	0,7	-0,09	121,89	4,6	0,40	111,93	1,6	-0,04	111,93	1,6	-0,04	
12	117,40	3,5	0,26	102,23	0,4	-0,11	122,40	5,1	0,44	112,15	1,5	-0,08	112,15	1,5	-0,08	
IV	117,20	3,2	-	102,55	0,6	-	122,01	4,6	-	112,05	1,6	-	112,05	1,6	-	
2011/1	118,24	4,0	0,37	102,68	1,0	0,08	123,54	5,8	0,66	112,63	1,7	0,29	112,63	1,7	0,29	
2	119,51	4,8	0,53	103,02	0,8	0,22	125,66	7,2	0,76	112,98	2,0	0,24	112,98	2,0	0,24	
3	120,05	4,8	0,44	102,92	0,8	0,07	126,27	6,9	0,61	113,61	2,5	0,39	113,61	2,5	0,39	
I	119,27	4,5	-	102,87	0,9	-	125,16	6,6	-	113,07	2,1	-	113,07	2,1	-	
4	120,54	5,0	0,47	103,20	1,3	0,08	126,73	6,9	0,47	114,21	3,2	0,35	114,21	3,2	0,35	
5	120,32	3,6	0,30	103,04	-0,5	0,02	126,33	4,7	0,33	114,24	3,1	0,27	114,24	3,1	0,27	
6	120,83	3,7	0,38	102,95	-0,5	-0,04	126,93	5,1	0,40	114,85	2,9	0,29	114,85	2,9	0,29	
II	120,56	4,1	-	103,06	0,1	-	126,66	5,6	-	114,43	3,1	-	114,43	3,1	-	
7	120,58	3,7	0,29	103,23	0,5	-0,12	126,77	4,9	0,26	114,26	2,7	0,19	114,26	2,7	0,19	
8	120,82	3,8	0,23	103,39	0,5	-0,14	127,13	5,3	0,19	114,27	2,3	0,12	114,27	2,3	0,12	
9	120,80	3,6	0,14	103,28	0,4	-0,09	126,91	4,9	-0,03	114,66	2,6	0,26	114,66	2,6	0,26	
III	120,73	3,7	-	103,30	0,5	-	126,94	5,0	-	114,40	2,5	-	114,40	2,5	-	
10	120,68	3,1	-0,01	103,65	0,9	0,12	126,80	4,2	-0,05	114,30	2,0	-0,02	114,30	2,0	-0,02	
11	120,47	2,9	-0,12	103,31	0,6	-0,06	126,41	3,7	-0,18	114,47	2,3	-0,09	114,47	2,3	-0,09	

Leto	Skupaj bruto			Skupaj neto			Povprečne plače			Število plačanih ur			BTO plača za plačano uro		
	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	število	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast
2006	1212,41	4,8	0,38	773,19	5,1	0,44	170	0	-0,05	714	3,2	-0,16	714	3,2	-0,16
2007	1284,20	5,9	0,53	834,17	7,9	0,64	170	0	-0,02	755	5,7	0,54	755	5,7	0,54
2008	1391,14	8,3	0,67	899,65	7,8	0,63	170	0,0	0,0	819	8,5	0,56	819	8,5	0,56
2009	1439,26	3,5	0,11	930,16	3,4	0,12	168	-1,2	-1,2	858	4,9	0,59	858	4,9	0,59
2010	1494,89	3,9	0,31	966,69	3,9	0,33	168	0,3	0,0	887	3,5	0,16	887	3,5	0,16
2010/II	1483,35	4,3	-	960,76	4,3	-	168	0,6	-	882	3,6	-	882	3,6	-
7	1480,69	4,0	0,44	960,14	4,1	0,41	170	-2,9	-	869	6,5	0,65	869	6,5	0,65
8	1487,20	5,1	0,13	964,55	5,0	0,15	170	3,7	-	873	3,2	0,35	873	3,2	0,35
9	1485,58	3,6	0,2	963,84	3,7	0,16	170	0,6	-	873	3,2	-0,2	873	3,2	-0,2
III	1484,49	4,2	-	962,84	4,3	-	170	0,5	-	872	3,7	-	872	3,7	-
10	1487,86	2,7	-0,21	964,48	3,1	-0,18	164	-3,5	-	905	6,0	0,34	905	6,0	0,34
11	1634,48	4,1	-0,38	1041,91	4,2	-0,28	170	3,7	-	962	0,2	-1,77	962	0,2	-1,77
12	1534,04	3,1	-0,09	988,96	3,3	-0,16	175	0,0	-	876	2,9	-0,52	876	2,9	-0,52
IV	1552,13	3,3	-	998,45	3,6	-	170	0,0	-	914	3,0	-	914	3,0	-
1	1496,35	3,3	0,06	971,83	3,7	0,02	164	0,0	-	914	3,5	-0,15	914	3,5	-0,15
2	1493,54	4,3	0,41	969,92	4,3	0,28	158	0,0	-	947	4,5	-1,26	947	4,5	-1,26
3	1523,98	1,7	0,28	987,03	2,0	0,21	176	0,6	-	868	1,4	0,31	868	1,4	0,31
I	1504,62	3,1	-	976,26	3,4	-	166	0,2	-	910	3,1	-	910	3,1	-
4	1504,65	1,4	0,15	975,98	1,7	0,1	164	-3,5	-	915	4,7	0,63	915	4,7	0,63
5	1515,63	2,8	0,38	982,99	2,8	0,76	170	3,0	-	891	-0,6	-0,47	891	-0,6	-0,47
6	1520,92	2,0	0,32	985,95	2,1	0,32	170	0,0	-	893	2,1	0,86	893	2,1	0,86
II	1513,73	2,0	-	981,64	2,2	-	168	-0,2	-	900	2,1	-	900	2,1	-
7	1500,16	1,3	0,07	974,91	1,5	0,09	164	-3,5	-	912	4,9	1,12	912	4,9	1,12
8	1524,15	2,5	0,30	988,45	2,5	0,24	176	3,5	-	866	-0,8	-0,12	866	-0,8	-0,12
9	1506,87	1,4	-0,02	978,20	1,5	-0,08	170	0,0	-	886	1,5	1,09	886	1,5	1,09
III	1510,39	1,7	-	980,52	1,8	-	170	0,0	-	888	1,9	-	888	1,9	-
10	1510,44	1,5	-0,21	979,53	1,6	-0,2	164	0,0	-	919	1,5	-0,06	919	1,5	-0,06

Leto	Kreditni in depoziti									
	Kreditni podjetjem		Kreditni prebivalstvu		Depoziti podjetij		Depoziti prebivalstva			
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2006	11784	22.8	4871	25.8	3299	6.9	10940	6.0		
2007	15292	29.8	6117	25.6	3647	10.5	12003	9.7		
2008	19438	28.0	7443	22.4	3735	2.4	13237	10.3		
2009	20790	0.93	8413	7.49	3868	1.79	14362	4.55		
2010	20827	0.07	9282	10.33	4038	4.40	14897	3.73		
2010/1	20876	0.36	8452	7.93	3782	2.58	14519	4.70		
2	20997	0.54	8480	8.00	3702	0.19	14591	3.89		
3	21055	0.92	8601	9.32	3891	4.26	14542	3.53		
4	21158	1.20	8647	9.32	3936	4.76	14538	3.72		
5	21222	1.67	8701	9.50	3941	5.18	14721	3.83		
6	21242	1.97	8897	11.90	3861	2.14	14790	3.75		
7	21304	2.05	8914	10.66	3858	3.99	14772	4.40		
8	21100	0.99	9062	11.40	3832	2.93	14795	4.36		
9	21139	1.36	9119	10.79	3829	1.56	14778	4.28		
10	21091	1.47	9149	10.30	3882	3.30	14706	3.89		
11	20980	1.04	9225	10.55	4100	8.35	14739	3.77		
12	20827	0.07	9282	10.33	4038	4.40	14897	3.73		
2011/1	20995	0.57	9226	9.16	3904	3.23	14998	3.30		
2	20979	-0.09	9233	8.88	3909	5.59	15034	3.04		
3	20929	-0.60	9276	7.85	3922	0.80	14940	2.74		
4	20964	-0.92	9304	7.60	3910	-0.66	14923	2.65		
5	20906	-1.49	9383	7.84	3820	-3.07	15120	2.71		
6	20916	-1.53	9425	5.93	3848	-0.34	15145	2.40		
8	20742	-1.70	9490	4.72	3960	3.34	15168	2.52		
9	20599	-2.55	9468	3.83	4032	5.30	15146	2.49		
10	20638	-2.15	9481	3.63	3935	1.37	15096	2.65		
11	20648	-1.58	9467	2.62	3974	-3.07	15072	2.26		

